

DŮLNÍ NOVINY

NOVINY CZECH COAL GROUP A SEVERNÍ ENERGETICKÉ

číslo 11

listopad 2016

ZDARMA

7 Severní energetická

Vršanská uhelná

Tárovací vozy seřídí váhu na gram přesně

Jámy zasypou popílkem z chemičky

Gumaři odolávají vrtochům počasí

Davy lidí nemusely přes plot

Za maturitu z uhlí dostali tablety

> Strana 2

> Strana 3

> Strana 5

> Strana 6

> Strana 7

Výsypka lomu Vršany už má nové obyvatele



Krávy už spásají výsypku lomu Vršany. Foto: Rekultivace

Dvacetihlavé stádo krav už se pase na výsypce lomu Vršany. Plemeno masný simentál pořídila společnost Rekultivace, která se rozhodla tímto způsobem využívat rekultivované plochy.

Obhospodařuje totiž více než 400 hektarů zemědělských ploch, z toho je zhruba 160 hektarů takzvaných trvalých travních porostů, takže s nedostatkem krmiva by neměl být problém. Toto plemeno nebylo vybráno náhodně, jedná se o velmi přizpůsobivý a na chov nenáročný druh. Na pastvě na vnitřní výsypce Vršan může být prakticky celoročně, pouze na zimu je připraven přístřešek, kam se krávy budou moci v případě nepříznivého počasí schovat.

(red)

Třináctý plat bude O příspěvek si musíte požádat

Zaměstnanci společností skupin Czech Coal i Sev.en dostanou i v letošním roce společně s listopadovou mzdou také třináctý plat.

V celkovém součtu bylo na výplatu této bonusové mzdy vyčleněno téměř 60 milionů korun v rámci všech společností.

„Třináctý plat a jeho vypláčení vychází z platné kolektivní smlouvy. Je složen ze dvou částí, přičemž ta první slouží pouze pro případ neplnění závazku z kolektivní smlouvy. Jinými slovy to znamená, že první část třináctého platu se vyplácí jen tehdy, pokud společnosti nerealizovaly mzdový růst

v průběhu roku. To se letos týká především Vršanské uhelné a částečně i Severní energetické, ostatní společnosti ve skupině mají svůj závazek z kolektivní smlouvy prakticky naplněn,“ vysvětlil personální ředitel Petr Mrvík.

Druhá část 13. platu je zjednodušeně řečeno odměna navíc. O tom, zda bude vyplacena a v jaké výši, rozhoduje akcionář v návaznosti na hospodářské výsledky.

Pokračování na straně 2

Palivový kombinát začne už od začátku prosince zpracovávat a posuzovat žádosti o takzvaný kompenzační příspěvek pro horníky ze severních Čech, kteří přišli o zaměstnání v souvislosti s vládním usnesením o zachování územních limitů těžby.

Požádat si o něj mohou zaměstnanci Severní energetické, Sev.en WT, Coal Services, Czech Coal Power, KSK – BELT, Slovákých strojů – závodu 05 KSK a Dolu Kohinoor, jejichž pracovní poměr byl ukončen výpovědí dle § 52 písm. a) až c) zákoníku práce nebo do-

hodou z těchto důvodů a trval nepřetržitě nejméně 2 roky. Podmínkou je vyplnění formuláře žádosti, který je ke stažení na webových stránkách PKÚ (www.pku.cz v záložce Společnost – Sociální centrum) a předložení stanovených dokladů. Nárok na příspěvek je možné

uplatnit ve lhůtě 6 měsíců od ukončení pracovního poměru. Zaměstnanec určené těžební společnosti, jehož pracovní poměr trval a byl ukončen za stejných podmínek v období od 1. ledna 2016 do dne nabytí účinnosti tohoto nařízení, může podat žádost o příspěvek do 31. března 2017.

Pro předání vyplněných formulářů se žádostí o příspěvek jsou žadatelům k dispozici kontaktní místa na lokalitě ČSA a v budově ředitelství společnosti skupiny Czech Coal v ulici V. Řezáče v Mostě.

Pokračování na straně 2

Mercedes a toyotu dostali pod stromeček

Předčasný vánoční dárek dostala společnost Rekultivace, když si její zaměstnanci přišli do areálu Czech Coal Power převzít nový kontejnerový vůz Mercedes Atego.

„Rekultivace už jeden podobný kontejnerový nosič mají, je ale mnohem starší a už brzy půjde na odpocinek a tímto vozidlem získají více než adekvátní náhradu,“ vysvětlil Marek Viktorýn, ředitel společnosti Servis Leasing, která nový vůz pro Rekultivace zakoupila v rámci obnovy vozového parku. „Nejedná se o nijak speciálně upravované vozidlo, jde o takzvanou stavební verzi, která se může pohybovat i v lehčím terénu,“ doplnil Tomáš Šolar, ředitel Rekultivací.

Letos už Servis Leasing pro Rekultivace pořídil novou Toyotu Hilux model 2016 a je jen otázkou několika dní, kdy dostanou druhou. Tento typ vozu si společnost vybrala i s ohledem na to, že se častěji pohybují po běžných komunikacích, kde jsou

jeho jízdní vlastnosti lepší než u jiných terénních automobilů. Má navíc obuté univerzální pneumatiky, které jsou při jízdě na silnici tiché a dostatečně odolné při jízdě v terénu a navíc jsou schváleny jako zimní, tedy celoroční.

Zatímco o servis terénních osobních automobilů se stará Servis Leasing, údržbu a opravy nového kontejnerového nosiče bude zajišťovat společnost Czech Coal Power. „Obecně máme nastavená pravidla, že servis osobních a terénních automobilů do tří a půl tuny zajišťujeme my, u nákladních vozidel a těžké techniky jej obstarává Czech Coal Power, který spravuje pomocnou mechanizaci pro těžební společnosti,“ doplnil Viktorýn. (pim)



Zaměstnanci Rekultivací přebírají nový kontejnerový vůz. Foto: (pim)

O příspěvek si musíte požádat

Pokračování ze strany 1

Kontaktní místa je možné využít v těchto termínech:

Lom ČSA - personální oddělení lomu ČSA (za vrátnicí)

6. 12., 13. 12. a 20. 12.

od 8:00 do 12:00 hodin

Most, budova ŘAS - pracoviště PKÚ v 6. patře budovy B (ulice V. Řezáče 315)

1. 12., 8. 12. a 15. 12.

od 8:00 do 12:00 hodin

Případné další termíny budou zveřejněny na webových stránkách www.pkcu.cz v záloze Společnost – Sociální centrum nebo vám je sdělí na telefonních číslech: 312 814 219, 312 814 316 nebo 312 814 218.

Další podrobnosti k žádostem o kompenzační příspěvek najdete na intranetech těžebních společností i na webových stránkách Palivového kombinátu Ústí.

Tárovací vozy seřídí váhu na gram přesně

Dva zvláštní železniční vozy byly k vidění na nakládacím zásobníku ve Vršanech. Prakticky celé dopoledne strávily na kolejové váze, ale neodvezly si odtud ani jediný kousek uhlí. Šlo o takzvané tárovací vozy určené pro kalibraci kolejových vah.

Marně byste v nich hledali nákladní prostor, nejsou určeny pro přepravu nákladů ani lidí. Mají ale speciální konstrukci a hlavně přesně danou hmotnost. Zjednodušeně řečeno, se jedná o pojízdné závazí se statním puncem. „Protože obchodujeme s uhlím, jsou naše kolejové váhy také vá-

hami obchodními. Každé dva roky je proto musíme nechat kalibrovat a úředně oceňovat,“ vysvětlil Stanislav Fára, vedoucí úseku uhlí Vršanské uhelné, která má tři kolejové váhy, dvě v nakládacím zásobníku, jednu na 40. koleji v takzvaném Údolí, kde se rovněž nakládá uhlí pro zákazníky.

Třináctý plat bude Změna DIČ

Pokračování ze strany 1

Více než kdy jindy platí, že v letošním roce jsou vnější podmínky pro uhelné těžební společnosti velmi nepříznivé, a proto ekonomické výsledky budou horší než v roce 2015. I přesto bylo rozhodnuto o výplatě druhé části 13. platu prakticky ve všech společnostech skupiny. „Přestože objem vyplacených finančních prostředků bude o něco nižší než v loňském roce, věříme, že tento bonus a jeho výše v ekonomicky složitě době pro uhlí i pro naše společnosti je

pořád velmi zajímavý a zaměstnanci budou se 13. platem spokojeni,“ dodal personální ředitel.

Třináctý plat není nároková složka mzdy a jeho výše se může nejen mezi společnostmi, ale i mezi jednotlivými zaměstnanci lišit. Jeho výši ovlivňuje mimo jiné tarifní mzda i počet odpracovaných hodin, jeho prostřednictvím mohou příslušní vedoucí zaměstnanci přerozdělením „ocenit“ individuální výkonnost a přínos každého ze zaměstnanců. (red)

Z rozhodnutí představenstev proběhne k 1. lednu 2017 změna registrace k DPH. Vznikne tím nová skupina s jednotným DIČ CZ699003245.

Pod tímto DIČ jsou už nyní registrované všechny společnosti skupiny Seven (Severní energetická, Sev.en WT, Důl Kohinoor, Seven EC). Nově se k nim připojí další čtyři společnosti ze skupiny Czech Coal – Vršanská uhelná, Coal Services, Czech Coal Power a Infotea. Svoje DIČ mění také společnost Renogum (nově CZ63144417), která však do uvedených skupin patřit nebude!

Všech pět společností, kterým se mění DIČ, musí v období od 1. do 31. prosince 2016 informovat své obchodní partnery. Návrh informačního dopisu pro každou ze společností je k dispozici na intranetu přímo na úvodní stránce s označením NOVÉ DIČ. Informace bude zveřejněna také na webu obou skupin a od 1. 1. 2017 bude přiložena ke každé objednávce, smlouvě a faktuře nových členů skupiny. (red)

**NOVÉ DIČ
CZ699003245**

Jámy na Centrumce zasypou popílkem z chemičky

Zasypáváním těžních jam pokračuje likvidace dolu Centrum, jehož provoz definitivně skončil v dubnu letošního roku.

„Třídvacátého září, kdy došlo k symbolickému loučení s Centrumkou u jámy C1, jsme s likvidačními pracemi teprve začínali a dnes už je tato jáma prakticky zasypaná,“ konstatoval ředitel Dolu Kohinoor Pavel Lička. Celkem se v dole Centrum likvidují tři jámy. Dvě jsou hluboké přibližně 170 a jedna 157 metrů.

„Chodby v podzemí zůstanou, jak byly. Samozřejmě jsou ale vyklizené a vstupy do nich se zazdívají. Ve výsledku zbudou jen jámy. I v nich necháme část vybavení, protože tento postup likvidace nevyžaduje, abychom jámu zbavili například veškerého železa,“ doplnil Lička. Samotná likvidace spočívá v zasypání jámy speciálním zpevněným zásypovým materiálem. „Jde o certifikovaný materiál, který je směsí popílku a energosádrovce. Vozí se k nám z litvínovské chemičky. Stejný popílek se běžně odváží i k zakládání na lokalu Jan Šverma. Nepoužíváme

ho však samostatně, ale mícháme ve stanoveném poměru, aby vznikl materiál odpovídající kvality a vlastností,“ připomněl ředitel.

Jámy se zasypávají postupně. Nejprve se nasype materiál nad úroveň prostupů v dole (náraží) a směs se nechá ztuhnout. Po čtyřech týdnech by měla být její výsledná pevnost mezi 2,5 a 3,5 MPa. „Pak se může sypat dál nad úroveň chat dalších 14 dní ztuhnout. Teprve potom se dosype další část jámy až na dva metry pod takzvanou ohlubeň. Zbytek se dosypává šterkem, úplně nahoru přijde půl metru silná, armovaná betonová deska, takzvaný poval,“ vysvětlil ředitel.

Objem všech tří jam dosahuje zhruba 9 200 metrů krychlových. Na jejich zasypání je tedy potřeba přibližně 13 500 tun materiálu. „Když jsme se pokoušeli spočítat, kolik uhlí



Kromě speciálního zásypového materiálu se na likvidaci těžních jam používá také šterk. Foto: (pim)

by se muselo spálit, aby vznikl popílek na zasypání všech jam, vyšlo nám něco mezi 30 a 50 tisíci tunami,“ vypočítal ředitel. V současné době ma-

jí v Centrumce jednu jámu zasypanou kompletně, u dalších dvou je hotová takzvaná spodní zátka. „Do konce roku bychom chtěli mít zásypo-

vé práce hotové úplně, to ale neznamená definitivní konec prací. I po zasypání je třeba jámy sledovat a kontrolovat,“ uzavřel Lička. (pim)

OTÁZKA PRO...



Martina Balouna, ředitelka a jednatelka společnosti Infotea

Infotea nahradila společnost NESS ve skupině Sev.en a od příštího roku bude jediným poskytovatelem IT služeb v novém uskupení vzniklém spojením společností skupiny Sev.en a Czech Coal. Jak postupuje proces přebírání a následné stabilizace činnosti?

Informační systémy a technologie skupiny Sev.en spravujeme již z 95 procent a nastartovali jsme i proce-

sy k jejich stabilizaci v obou skupinách. Od června, kdy Sev.en vypověděla smlouvu se společností NESS, jsme postupně převzali správu počítačové sítě pro chvalčickou elektrárnu, klíčových serverů, sdílených složek, poštovního systému, databází i většiny aplikací, jako jsou SAP, VOP, HELIOS, ale také koncových stanic a tiskáren. Pro zjednodušení celého procesu slučování je již od srpna centrálním místem pro hlášení požadavků HELPDESK poskytovaný společností Infotea. Do konce roku Infotea převzme také správu IT majetku Sev.en a správu posledních serverů Oracle a SharePoint. Řešíme zároveň správu a provoz telefonních služeb zejména pravidla fungování, fakturaci a účtování, které by měly být účinné od nového roku. Připravujeme jednotný intranet a webové stránky skupiny, na čemž spolupracujeme s odborem komunikace. V souvislosti se sjednocováním činností zaniknou

v těžebních společnostech pozice IT manažer a specialista, dva z těchto zaměstnanců přejdou do Infotey. Začátkem roku 2017 budeme pokračovat ve stabilizaci informačních systémů.

Předpokládáme, že infrastruktura Sev.en bude zařazena do skupiny Czech Coal, chvalčická elektrárna zůstane samostatně. Uživateli ze skupiny Sev.en chceme nabídnout aplikaci pro schvalování přijatých faktur, kterou využívá skupina Czech Coal, a nahradit tak řešení v SharePoint a dále aplikaci na evidenci smluv. V březnu 2017 by mělo být jasné i finální upořádání systému SAP, jak by měl fungovat od ledna 2018, a zahájen proces migrace. Rád bych poděkoval všem, kteří se na nelehkém projektu slučování IT systémů podílejí a to nejen technikům, ale i uživateli a společnostmi NESS, která přesto že ztrácí kontrakt, zachovává profesionální a vstřícný přístup. (jaš)

Elektřinu nakoupili levněji

Pro rok 2017 se podařilo nakoupit silovou složku elektrické energie za cenu o třetinu nižší, než za kolik se v současnosti prodává na burze. Coal Services tak zajistil na příští rok pro potřeby firem ve skupinách Sev.en a Czech Coal asi 120 GWh.

„Naším úkolem je zajistit teplo a elektrickou energii těžebním společnostem, aby se mohly soustředěti výhradně na hlavní předmět svého podnikání, kterým je těžba a prodej uhlí zákazníkům. Elektřinu nakupujeme na veřejném trhu prostřednictvím držitelů licence pro obchod s elektřinou a následně ji poskytujeme do skupin, případně dalším odběratelům,“ vysvětlil Gustav Hošťálek, vedoucí odboru energetiky Coal Services. Na dodávky elektrické energie Coal Services uzavírá roční kontrakt, a to i s ohledem na změny ve výhledu těžeb, zvláště v lokalitě ČSA. „Kontrakt na příští rok je definován právě postupným odstavováním některých technologií. Za těchto podmínek se odběry elektřiny na delší období velmi obtížně plánují. V minulosti jsme ročně odebrali i 230 GWh elektrické energie, což je bezmála dvojnásobek aktuální spotřeby,“ připomněl Adámek. Smluvně dohodnutý objem elektřiny Coal Services musí odebrat, jinak hrozí sankce, a to jak za překročení smlouveného množství, tak jeho nedočerpání. (pim)

ANKETA

Na co nejčastěji čerpáte body z Programu Zdraví? A zbývají vám ještě nějaké?



Marie Bláhová
Vršanská uhelná

Už mám kompletně vyčerpáno, nejvíc bodů uplatním v lékárně a část jsem využila také na dovolenou.



Miroslav Růžička
Vršanská uhelná

Vloni jsem veškeré body, co mi zbyly, dal na dovolenou. Jinak ale většinou nejvíc využívám lékárnu. Letos už mám všechno vyčerpáno.



Naděžda Bečvářová
Vršanská uhelná

Letos už mám vybráno, klidně bych zvládla vyčerpát i dvojnásobek. Nejvíc využívám služeb lékárny a ráda si zajdu na koupaliště.



Romana Tolašová
Vršanská uhelná

Program Zdraví využívám kompletně celý na penzijní připojištění. Tím odpadá i sledování v průběhu roku, jestli už mám vyčerpáno.

Do skrývky se zaryje novými korečkami

Rýpadlo KU800/K84 se bude do země zaryvat novými korečkami. Úsek skrývky Vršanské uhelné využil odstávku velkostroje k jejich kompletní výměně.

Koleso rýpadla o průměru zhruba 13 metrů je osazeno celkem patnácti korečkami o obsahu 1300 litrů. Protože se kvalita těžené zeminy různě mění, mohou se měnit i korečky. Přímo rýpadlo KU800/K84 se pohybuje v polohách, kde těží od písků až po takzvané tvrdé polohy, které je před odtěžením potřeba „naštířet“ travinou. A pro každý typ těžných hmot se dají využít i jiné korečky. Právě teď to budou takzvané zubové korečky. Každý z nich je osazen osmi zuby, které se „zakusují“ do skrývky. Přímo na skrývkovém rýpadle K84 se letos na jaře zkoušely i nové zuby do korečků. Cílem projektu, na němž těžební společnost spolupracuje s Katedrou technologií a materiálového inženýrství Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, je vyvinout dostatečně pevný a houževnatý materiál, který by mohl prodloužit životnost zubů v korečcích a tím samozřejmě snížit ta-



Odstávku na skrývce využili ve Vršanech ke kompletní výměně korečků na rýpadle KU800/K84. Foto: (pim)

ké náklady na jejich výměnu a opravy. Během léta se přímo na korečcích testovaly dva nové typy materiálů, z nichž výrobce odlil zhruba 120 zubů do korečků. Výsledky testování v praxi, ani v laboratorních podmínkách univerzity zatím nejsou známy. (red)

Premiér dodržel slovo

Místo v minulosti častých kritických slov adresoval Jaromír Franta, předseda odborového sdružení Czech Coal Group, premiéru Bohuslavu Sobotkovi počátkem listopadu děkovný dopis.

„Tentokrát Vám, na rozdíl od minulých let a měsíců, chci poděkovat. A to za to, že vláda 5. října 2016 schválila nařízení, které pomůže i zaměstnancům společnosti působících v lomu ČSA. Poděkování patří Vám, pane premiére, ale také Vaším vládním kolegům, zejména ministryni Marksové, ministru Mládkovi a také

ministru Hermanovi z KDU-ČSL za podporu při hlasování ve vládě ve prospěch tohoto nařízení,“ uvedl Franta v dopise. Schválení nařízení je podle něj o to cennější, že premiér dodržel slovo, které dal mosteckým horníkům. Naopak za přinejmenším diskutabilní považuje přístup členů vlády, kteří příspěvek pro horníky na Mostecku nepodpořili. „A to i přesto, že do obtížné situace svým přístupem k otázce další těžby hnědého uhlí zaměstnance lomu ČSA sami dostali,“ zaznělo v dopise premiéroví. (red)

Technici opustí pronájem

Čilý ruch nyní panuje v administrativní budově, označované jako nová, v areálu ČSA. Vrátil se sem zaměstnanci úseku výrobního ředitele, kteří se odtud před časem odstěhovali do upravených prostor vedle jídelny.

Jejich současné sídlo ovšem vlastní Palivový kombinát Ústí, a tak se kvůli úspoře nájmů technici přestěhují zpět do budovy v majetku Severní energetické. „Malujeme a stěhujeme nábytek v prvním patře, které bylo v minulých měsících zcela uvolněno. Kromě toho

bylo nutné provést drobné zednické úpravy,“ uvedl Pavel Strnad, specialista přestaveb. Podobné práce čekají i kanceláře v druhém poschodí, zbytek prostor bude upraven po Novém roce, až je opustí současní zaměstnanci. „Malování zajišťuje firma Pospíšil, úklid provádíme sami a se stěhováním nábytku pomáhá firma DTS,“ dodal Strnad s tím, že se využije používaný nábytek, s nákupem nového se nepočítá. Výrobní ředitel by se podle jeho slov rád přestěhoval ještě do Vánoc. (má)

Turnaje skončí až po vánočních svátcích

Podzimní turnajová smršť už je téměř na konci. Příznivci sportovních akcí, které pořádají odboráři skupiny Czech Coal, ale budou mít ještě jednu šanci.

V listopadu se uskutečnily tři turnaje. Prvním byly tradiční vánoční kuželky, v nichž nejlépe uspělo spojené družstvo Vršan a Coal Services. Stříbrro si odnesl tým Czech Coal Power a bronzovou příčku obsadili hasiči. V ženské kategorii zvítězila Jaroslava Hnídková před svými kolegyněmi Šnajdrovou a Mihálovou. Nejlepším hráčem turnaje se stal Zdeněk Vítr. Sportovní hala v Bečově se stala dějištěm turnaje v nohejbale, který ovládly na prvních dvou příčkách týmy Vršanské uhelné. Třetí skončil

celek Úpravny uhlí a pro cenu útechy si přišli hráči Severní energetické. Nejlepším hráčem na síti byl vyhlášen Vondrášek, nejlepším zadákem Horáček. Pohár pro vítěze si z turnaje v sálové kopané odneslo družstvo gumařů. Druhý skončil tým Vršanské uhelné a bronz patřil hráčům Úpravny uhlí 1. Druhý tým úpravny získal cenu útechy. Nejlepším hráčem turnaje se stal Sučardt, nejlepším brankářem Trhlík.

Turnajová sezona pokračuje po vánočních svátcích. Na kurtech tenisového klubu Jirkov se 26. prosince uskuteční Vánoční tenisový turnaj ve čtyřhře pro neregistrované hráče. Startovat mohou jako obvykle zaměstnanci společností skupiny Czech Coal a Severní energetická, včetně DTS Vrbenský a SUB závod 05 – KSK. Zájemci se mohou hlásit do 19. prosince u Jaromíra Franty, tel. 478 002 3901-2, případně e-mailem na: j.franta@sev-en.cz. (red)

Gumaři jsou zvyklí pracovat za každého počasí

Správně by se jim mělo říkat vulkanizéři, ale na šachtě jim nikdo neřekne jinak než gumaři. Udržují gumové dopravní pásy v takovém stavu, aby se vytěžená skrývka nebo uhlí bez problémů dostaly od velkostrojů na požadované místo.

„Gumařina je jednou větou těžká, fyzicky náročná práce v jakýchkoli klimatických podmínkách,“ vysvětlil na úvod Vladimír Pavel, vedoucí střediska servisu dopravního pásma Vršanské uhelné, který se „gumařině“ věnuje od roku 1987. Naráží na fakt, že většinu pracovní doby stráví fyzické práce, protože tahají, řezou a následně spojují těžké gumové pásy. „Gumaři jsou rozděleni do sedmi pracovních skupin po pěti lidech, z toho tři pracují přes den, jedna v noci. Zároveň se střídají v nepřetržitém provozu,“ doplnil Pavel. Tak, jak je do určité míry provoz technologie závislý na práci gumařů, jsou oni přímo napojeni na těžbu. „Veškeré činnosti plánujeme dopředu v součinnosti s výrobou. Většinou prací přímo v provozu souvisí s odstávkami technologie. Protože plánujeme dostatečně v předstihu, není nutné, aby všechny pracovní skupiny trávily veškerý svůj čas přímo v provozu, ale mohou si některé činnosti připravit v dílně. Když ale dojde k poruše na pásovém dopravniku, jsou na místě lidé okamžitě připraveni vyrazit na místo,“ připomněl vedoucí.

Jiný pás, jiný spoj Vršanská uhelná má v současné době 42 vulkanizérů, kteří zajišťují opravy gumového dopravního pásma. „Ročně manipulujeme s desítkami kilometrů pásu, jen letos už jsme ve Vršanské uhelné vyměnili devět kilometrů nového pásma,“ uvedl Janata. Ve většině případů se nemění kompletní pásma, ale pouze poničená část se nahradí novou. A pak přicházejí na řadu spoje. „Pracujeme se dvěma druhy spojů. Ve více než devadesáti procentech se dělají takzvané teplé spoje. Na ty se používá speciální vulkanizační hydraulická souprava, kdy se dvě části pásu k sobě spojí za určité teploty a tlaku. Studené spoje se dělají obdobně, jen se k sobě jednotlivé části pásů lepí



Spoje se dělají i na dopravnících přímo va velkostrojích. Takhle si gumaři připravují spoj na rýpadle K84 v lokalitě Vršany. Foto: (pim)

speciálním lepidlem za studena, již bez použití vulkanizační hydraulické soupravy. Tato metoda se využívá u méně namáhaných dopravníků,“ doplnil technolog. Gumové pásy na dopravnících se využívají podle šířky a pevnosti v podstatě podobně. Gumaři ale mohou ovlivnit i jejich vlastnosti, protože své požadavky řeší i přímo s výrobcem. „Naprosto specialitou jsou takzvané ocelolanové dopravní pásy, které obsahují ocelovou lanka. Jsou sice těžší, ale velmi odolné. Využívají se hlavně na skrývce,“ vysvětlil Vladimír Pavel. „Princip práce ani způsob, jakým se dělají spoje, se za téměř třicet let, co tuhle profesi dělám, prakticky nezměnily. Podstat-

ně šla ale dopředu technika. Vybavení, které gumaři využívají, je mnohem lepší,“ připomněl Pavel. Michal Janata doplnil, že například rozvozcový traktor s valníky pro gumaře skvělým pomocníkem. „Na valníku máme připravené

CO MUSÍ UMĚT GUMAŘ

- Pro práci gumaře se nevyžaduje žádné speciální vzdělání, neboť specializovaný výuční obor vulkanizér zanikl. Nejlepším předpokladem tak zůstala manuální zručnost.
- Pracuje výhradně pro těžební společnost, po převedení do Vršanské uhelné spadá servis dopravního pásma pod útvar technického ředitele.
- Čtyřicítka gumařů ve Vršanské uhelné je rozdělena do pracovních skupin, které pracují v nepřetržitém provozu.

nou vulkanizační hydraulickou soupravu a další vybavení a pak nám už stačí jen přijet na místo poruchy. Jsme tak maximálně soběstační a dokážeme operativně reagovat na jakékoli poruchy a havárie,“ uzavřel. (pim)

KDYŽ SE ŘEKNE



Lakatoš se dnes říká i modernějším traktorům značky Valtra, které gumaři v provozu využívají. Foto: (pim)

Lakatoš

Když gumaři vyrážejí do provozu s lakatošem, není to nikdo z kolegů, ale jejich velmi důležitý pomocník. Lakatoš je zkrácená verze původního názevu lesního kolového traktoru, zručeného na svážením dřeva. Pro gumaře je ovšem podstatně hlavně jeho sedmdesátimetrové lano s navijákem. Traktor pomůže krátké gumové pásmo dovést na místo určení a ještě s jeho pomocí gumaři mohou pásmo na dopravník natáhnout bez buldoze-

ru, jak se to dělalo v minulosti. Traktor je navíc oproti buldozeru mnohem citlivější, takže se s pásmem lépe manipuluje. Původní lakatoš je ve Vršanské uhelné již pouze jeden. Nahradily je dva moderní traktory značky Valtra N101, které mají kromě mnoha dalších moderních vymožeností také nezbytný naviják. Název původního pomocníka gumařů se ale vžil natolik, že ani mnohem novější a modernější strojům dnes už nikdo neřekne jinak než lakatoš. (red)

Davy lidí nemusely do elektrárny přes plot

Zatímco aktivisté Greenpeace poznali z elektrárny Sev.en EC ve Chvaleticích jen ohoz chladicí věže, déšť, vítr a chlad, davy návštěvníků si o měsíc později prohlédli klíčová zařízení na konci rozsáhlé modernizace.

Den otevřených dveří nabídl mimořádnou příležitost spatřit odkryté technologie a seznámit se s přínosy jedné z největších investic v Pardubickém kraji. Trasa pro návštěvníky vedla kolem chladicích věží, odsíření, míchacího centra, komína, kotelny, rozvodů a zauhlovacích mostů. Účastníci také mohli porovnat, jak vypadají staré a nové elektrostatické filtry, které snižují emise prachu. Uvnitř strojovny pak měli mimořádnou příležitost prohlédnout si rozbraný turbogenerátor a další odkryté technologie.

„Nyní probíhají montážní práce v kotelně a strojovně. U bloku 3 jsme trochu rychlejší, tam už zahajujeme zkoušky a předpokládáme uvedení do provozu na konci ledna. Blok 4 bychom měli spustit na jaře příštího roku. Nyní připravujeme podklady pro případnou modernizaci zbývajících dvou bloků. Avizované další protesty aktivistů považujeme za absurdní, protože smys-

lem ekologické legislativy je nasměrovat velké zdroje právě k těmto významným investicím do ekologizace,“ řekl Luboš Pavlas, generální ředitel Sev.en EC.

Víc škodí topeniště

Vrcholící oprava třetího a čtvrtého bloku za tři miliardy korun výrazně sníží emise škodlivých látek a prachu. Koncentrace oxidů dusíku klesne z 350 mg/m³ na 200 mg/m³ a díky výměně elektrostatických odlučovačů se mnohonásobně sníží prašnost pod 20 mg/m³, elektrárna tak splní nové zákonné limity a bude moci do roku 2030 zůstat důležitou funkcí stabilizace české přenosové soustavy. Rekonstrukce se týká především kotelny, strojovny, elektrostatických odlučovačů popílků a systému kontroly řízení.

Modernizací vrcholí dlouhodobý proces, díky kterému dnes elektrárna nepatří mezi největší znečišťova-



Průvodci odpovídali na dotazy návštěvníků. Foto: archiv Sev.en EC

tele ovzduší v regionu. Podle oficiální zprávy o životním prostředí z roku 2014 znečišťují ovzduší v Pardubickém kraji nejvíce lokální topeniště. Elektrárna Chvaletice již stihla od začátku 90. let snížit emise oxidu siřičitého o 95 %, emise oxidů dusíku o 61 % a emise oxidu uhelnatého i tuhých znečišťujících látek shodně o 90 %. Díky právě probíhající ekologizaci

bude množství emisí i nadále klesat.

Poškodili i nátěr

Elektrárna již po dílčích opravách uvedla do provozu chladicí věž č. 2, kterou před měsícem poškodili aktivisté Greenpeace. Podle závěrečné zprávy z prohlídky došlo k poškození ocelu i pláště a ve věži zůstalo celkem 120 děr. Oprava vněj-

šího pláště je v současnosti dokončena, po odstavení věže bude provedena oprava ohozu a vnitřního pláště, která vyžaduje přístavení montážní plošiny. Elektrárna předběžně odhadla škody na 600 000 korun. Lze však očekávat, že skutečné náklady budou vyšší, protože aktivisté poškodili i speciální nátěr, který chrání věž před povětrnostními vlivy. (pd)



Prohlídka chvaletické elektrárny přilákala zástupce všech generací. Foto: archiv Sev.en EC

Za maturitu z uhlí dostali tablety Nový znak

Závěrečnými prezentacemi zakončili studenti zdravotnického oboru VOŠ, OA, SPGŠ a SZŠ druhý ročník projektu Cesta za poznáním uhlí aneb Uhelná maturita. Vzdělávací cyklus, rozdělený do pěti etap, připravilo Ekologické centrum Most za finanční podpory Vršanské uhelné.

Podle poroty svůj úkol nejlépe zvládly Eliška Ješková, Veronika Boudová, Kateřina Schöppová. Za zpracování a prezentaci tématu Historie a současnost užití uhlí převzaly od generálního ředitele Vršanské uhelné tablety. „Asi budu mluvit za celý náš tým, že se nám nejvíce líbí v Podkrušnohorském technickém muzeu, protože zdejší expozice jsou zábavné a nejvíce interaktivní,“ shrnula zážitky „Z tohoto projektu si mimo jiné odnáším třeba to, že bychom si měli vážit nerostného bohatství zdejšího regionu a měli bychom být hrdí na svůj kraj,“ přidala Eliška Ješková. „A určitě nám to pomohlo i ve studiu, protože jsme museli během krátké doby zpracovat poměrně velké množství informací a následně je veřejně prezentovat, což se nám v budoucnu určitě bude hodit,“ doplnila Kateřina Schöppová.

„Překvapila mě velmi dobrou úroveň znalostí studentů o těžbě uhlí a rekultivacích. Přínos tohoto projektu je podle mě také v tom, že dal účastníkům příležitost vyzkoušet si veřejně prezentovat své poznatky. To je nesmírně důležitá dovednost, kterou studenti využijí nejen při obhajobě svých ročníkových prací, ale i ve svém budoucím profesním životě,“ poznamenal Vladimír Rouček, generální ředitel Vršanské uhelné, který se závěrečné části projektu osobně účastnil. Vršanská uhelná do projektu nově zařadila také fotografickou soutěž na Instagramu, kde studenti mohli sdílet fotografie z jednotlivých exkurzí. Tři autory fotografických příspěvků těžební společnost odměnila powerbankou. Všechny 23 účastníků získalo certifikát za úspěšné absolvování Cesty za poznáním uhlí. (red)



Každý z účastníků Cesty za poznáním uhlí dostal za své úspěšné snažení certifikát o složení Uhelné maturity. Foto: (pim)

Žádný výlet do oblak není zadarmo

Původní letiště z roku 1947 v Libkovicích ustoupilo přípravám na těžbu hnědého uhlí. Na současném místě mezi Mostem a Braňany, na výspě Střimice, jsou příznivci létání už celých dvacet let. „Základem naší činnosti, kterou zhruba padesátka lidí dělá ve svém volném čase, je bezmotorové létání na kluzácích. Létají všichni naši členové, ať už

je jim 15 či 60 let,“ přiblížil činnost mosteckého Aeroklubu Václav Pecka, vedoucí letového provozu. „Trochu nás začíná trápit generální výměna. V základním výcviku je osm adeptů, ale jen jeden hodně mladý. Není se co divit, naučit se létat není snadné, dobrým sportovním pilotem se člověk stává tak po deseti letech. A být dobrým učitelem létání trvá zhruba stejně dlouho.

Navíc je to sport velmi náročný na finance. Zkušenosti získáte ve vzduchu a každý let něco stojí a my si vše hradíme ze svého,“ vysvětlil Václav Pecka. Letiště musí plnit hlavně bezpečnostní opatření, což je základní předpoklad, ale zase je to i o financích. Aeroklub se proto soustředil i na pronájem letišť, který by přinesl nějaký výtežek. Zázemí tu má parašutistické sportovní centrum, které

nabízí tandemové seskoky, veřejnost se může občerstvit v restauraci nebo využít turistické ubytování pro padesát lidí. „Severní energetická nám už poněkud pomáhá darem v podobě 24 tun uhlí. Je to množství, které potřebujeme na jednu topnou sezonu, letos jsme museli začít vytápět o měsíc dříve. Abychom snížili náklady, měníme na návětrné straně budovy okna,“ doplnil Pecka. (má)

Máme vůli dotahovat načaté věci až do konce

Oblastní charita Most působí v Ústeckém a Libereckém kraji, má téměř 130 zaměstnanců a řadu dobrovolníků, ročně pomáhá asi třem tisícovkám klientů. Jaká je konkrétní pomoc, jsme se zeptali ředitelky Evy Čenkovické.

Poskytujeme sociální a humanitární pomoc formou ubytování, odborným poradenstvím, asistencí, pečováním, sociální aktivizací, oblečením či potravinovou pomocí. Spektrum činností je opravdu široké.

Působíte v jedenácti městech obou krajů, v loňském roce jste třeba za 22 milionů korun ukončili rekonstrukci Komunitního centra v Litvínově – Janově. Ano, podařilo se nám na tento záměr získat finance z ROP Se-

verozápad. Ale musím poděkovat i městu, které nám předalo budovu a připravenou projektovou dokumentaci k rekonstrukci. Před šestnácti lety jsme začali nízkoprahovým zařízením pro děti a mládež v Mostě ve dvou místnostech. Od té doby se nám podařilo zahájit a dotáhnout do konce mnoho projektů, naučili jsme se využívat různých fondů a dotací, abychom mohli služby rozšiřovat. Cokoliv jsme začali, snažili jsme se to pak udržet, i když podpora skončila.

Zatím se nám to daří, ale to by nešlo bez obětavosti a nadšení našich zaměstnanců. Především ale obdivuji profesionalitu spojenou s obětavostí charitních zaměstnanců v přímé péči, těch co chodí do terénu, děti a mládež v Mostě ve dvou místnostech. Od té doby se nám podařilo zahájit a dotáhnout do konce mnoho projektů, naučili jsme se využívat různých fondů a dotací, abychom mohli služby rozšiřovat. Cokoliv jsme začali, snažili jsme se to pak udržet, i když podpora skončila.

Jedním ze zařízení v Ústeckém kraji je i osecké centrum Rodina v tísni, které od Severní energetické získalo 36 tun

uhlí v hodnotě téměř 86 000 korun. Jak tento dar pomůže? Je to zařízení, které sdružuje azylový dům pro matky s dětmi, Dům na půl cesty pro mladé lidi do 26 let a nízkoprahové centrum Pastelka. Dělá starší práci nejen pro zřejmější klienty, ale dobře se začleňuje i do života města. Poskytnuté uhlí nám moc pomůže, hrozí si toho všimne, protože vytápění je velmi finančně náročné. V budoucnu bychom rádi vyměnili také zastaralý kotel. (má)

Primátor Mostu letos kromě světa svaté Barbory dostane od Spolku severočeských havířů a Vršanské uhelné také mramorový hornický znak. „Trochu nás mrzelo, že město Most ačkoli je s hornictvím od historie spjato, nemá samostatný hornický znak. Symbol, který návštěvníkům jasně ukáže, že jsou ve městě, které se může klidně srovnávat s tradičními hornickými centry jako Kutná Hora, Jihlava nebo Ostrava,“ vysvětlil předseda spolku Zbyněk Jakš. A protože by takový znak a symbol měl být dostatečně reprezentativní, nechali ho havíři vyrobit z mramoru, který se těží na ostrově Brač a který byl mimo jiné použit i na stavbu Bílého domu ve Washingtonu. Do mramorové desky jsou vytesány tradiční hornické symboly železko a mlátek. Kam svůj nový hornický znak město Most umístí, ještě není známo. (red)

Svítil i obce

Nejen ve městech, ale také v obcích se vžil tradice rozsvícení vánočních stromů. Od první adventní neděle 27. listopadu svítí například v Malém Březně.

Už popáté se pod vánočním stromem na návsi před obecním úřadem sejdou 4. prosince v Lišnici, kde tuto novodobou tradici spojí s mikulášskou nadílkou pro nejmenší obyvatele obce. Ve stejný den se vánoční strom rozsvítí i ve Vrskmani, kde tento zvyk zavedli relativně nedávno, ale rychle si ho oblíbili. Ve Strupčicích budou místní děti strom 4. prosince nejdříve zdobit, potom vystoupí školáci a děti z mateřské školy a po slavnostním rozsvícení následuje ještě ohňostroje. (red)

Největší bitvu svádíme s předsudky

Pavla Urbanová je prototypem ženy – bojovnice. Jen tak si nenechá něco líbit, pro kritiku nejde daleko a když se pro něco rozhodne, jde přímou cestou. Před patnácti lety zasáhla do života její rodiny nemoc, nad níž nelze vyhrát. Jen se ale oklepala z vlastní bezradnosti, založila sdružení, které se snaží, aby další rodiče už nebyli diagnózou diabetes tolik zaskočení. Tu největší bitvu svádí mostecké sdružení Diahelp s předsudky.

Je stále diabetes spojen s předsudkem, že jde o nemoc, za kterou si lidé mohou hlavně sami?

Bohužel to způsobují i média, která neodlišují dvě nemoci, jimž se říká stejně - cukrovka. Naše děti mají diabetes I. stupně, doživotní nemoc, jejíž vznik nelze nijak ovlivnit. Diabetes II. stupně mávájí spíše starší lidé a ovlivňuje ho i životní styl – nadváha, nedostatek pohybu, špatná strava, je tedy trochu chorobou z blahobyti. Veřejnost to často nerozlišuje a někdy bohužel i veřejnost odborná. I v tom je naše poslání – bojovat s předsudky, vysvětlovat.

Podařilo se nám ve spolupráci se senátorkou Alenou Dernerovou prosadit, že děti i dospělí mají nárok na více pomůcek, hrazených ze zdravotního pojištění. Dříve stály senzory na měření hladiny cukru rodinu 80 tisíc, teď to bude „jen“ dvacet. Ale spokojená budu, až nebudou muset doplácet nic, jako třeba na Slovensku, což je stát srovnatelný s námi. Přitom jsou to jednoduché počty. Když se děti neměří, jsou více nemocné a zdravotnictví to bude ve finále stát mnohem víc, protože bude léčit komplikace. Přitom s diabetem je možné žít běžný život – pracovat, mít rodinu, sportovat, ale je k tomu potřeba mít dostatek informací a pomůcek. Proto jsou různá školení a kurzy podstatnou náplní naší práce.

„Dříve stály senzory na měření hladiny cukru rodinu 80 tisíc, teď to bude „jen“ dvacet.“

Jste schopni pomáhat rodičům i finančně?
Určitě. Z darů kupujeme pomůcky a ty pak půjčujeme rodinám, které nemají možnosti si je koupit. Teď jsme nakoupili tři měřicí sady i díky penězům vybraným na Dni horníků.

Vsadili jste na poměrně moderní metody získávání prostředků, jako jsou charitativní koncerty, golfové

turnaje nebo DMS. Slyší na to dárci?
Máme s tím dobrou zkušenost, ale jsou to přeci jen menší částky, které takto vybereme. Charitativní koncert vynese třeba deset, patnáct tisíc, jenže jeden takový přístroj stojí kolem třiceti tisíc. Ale dárců si vážíme, takže jim chceme za jejich pomoc něco nabídnout. Takové akce nám přinášejí i určitou

reklamu. Když se pak v rodině vyskytne diabetes, rodiče už vědí, kam se obrátit. Tedy sponzorů je hodně, ale jde spíš o menší částky, větší dotace třeba na školení získáváme od kraje a města Mostu. Už se nám je naštěstí podařilo přesvědčit, že jsme užiteční.

Když se ale rodiče naučí nemoc svých dětí zvládat, dohodnou se s lékařem a dostanou pomůcky, narazí na další problém. Musí ho poslat do školky nebo

školy...
To je věc, která nás v současné době trápí asi nejvíce. Ředitelé nechtějí diabetické děti přijímat do školek a ve školách neví, jak se k nim chovat. Setkáváme se samozřejmě i se vstřícnými pedagogy, ale tak v jednom, ve dvou případech z deseti. Rodiče se obvykle nemají sílu bránit a ani my na to nechceme jít silou, protože nám jde o pozitivní přístup učitelů k dětem a ten se vynuceně nedíká. Proto jsme si udělali akreditaci Ministerstva školství, abychom mohli školit učitele. Díky podpoře Ústeckého kraje jsme proškolili už víc než stovku pedagogů a zájemce máme z celé republiky. Ale není snadné je přesvědčit, aby vůbec na naše školení přišli. Dozvív se přitom, jak k dětem přistupovat nebo jak reagovat na případné problémy, zvýší si kvalifikaci...

„Naše děti rozhodně nepotřebují asistenty do škol, ale potřebují informované učitele.“
řeknou, na co mají nárok. I z vlastní zkušenosti vím, že kontroly u lékaře někdy trvají třeba jen pět minut. Přitom je to nemoc na celý život, takže vztah lékař – pacient by měl fungovat jinak. Ale neví, jestli se mi tohle někdy podaří změnit.

Mnoho úspěšnější byl váš boj se zdravotní pojišťovnou...



Pavla Urbanová ukazuje senzor na měření hladiny cukru, který sdruženi pořídilo z daru od odborářů SOO CCG. Foto: (kat)

ni školství Kateřinou Valachovou, která inkluzi hodně prosazuje, ale v praxi to funguje jinak. Děti s diabetem jsou stále vyřazované z kolektivů. Občas mám pocit, že se hledá důvod, proč něco nejde, než cesta, jak to udělat. (kat)

Pavla Urbanová

- povoláním kadeřnice z Mostu
- v roce 2008 po vlastní zkušenosti založila občanské sdružení Diahelp
- spolek sdružuje rodiny dětí, které onemocněly diabetem I. stupně, ale pomáhá i dospělým pacientům. Sdružení vzniklo na Mostecku, ale jeho aktivity se začínají rozšiřovat do celé ČR
- hlavním posláním sdružení je poskytovat rodinám informace, školení a podporu
- Diahelp získal akreditaci na školení učitelů mateřských, základních a středních škol a jeho kurzy prošla stovka pedagogů

Restaurátoři vracejí podobu Rytířskému sálu

„Nová podoba sálu bude pro návštěvníky velkým překvapením,“ slibuje Bedřich Fryč zásadní proměnu Rytířského sálu na zámku Červený Hrádek. Rekonstrukce, která potrvá celou zimní sezonu, má nejhonosnější zámecské místnosti vrátit podobu z konce 17. století.

Přes tři sta let nikdo nevěnoval sálu takovou pozornost jako nyní skupina restaurátorů. Ačkoliv pracují v Rytířském sále zámku teprve pár týdnů, některé barokní nástěnné reliéfy už prokoukly. „Na původní výzdobě, dokončené roku 1675, se postupně nahromadily čtyři vrstvy. Detaily plastik tak byly už prakticky úplně zastřeny a neznatelné. Konečně sál uvidíme v plné barokní kráse,“ sleduje postup prací s nadšením ředitel jirkovského KVIZ Bedřich Fryč. „Nyní odstraňujeme první vápenné vrstvy barvy. Nejprve všechny sochy a plastiky očistíme, zatmelíme trhliny a praskliny, přilepíme, co odpadlo. Poté vše natřeme lakem s bělobou nebo sádrou, aby stěny získaly jednotný nádech,“ vysvětluje restaurátorka Kristýna Preusler. „Zachovááme

samozřejmě původní receptury, které se používaly v období baroka,“ dodává restaurátorka. Podle ní jsou naštěstí plastiky i reliéfy v dobrém stavu. Odhaduje, že poslední menší opravy se v sále dělaly přibližně před sto lety, ne však úplně správným způsobem. Další specialista se věnuje restaurování obrazů na stěnách, z nichž některé utrpěly zatékáním vody starými okny. Zřejmě dojde i na strop, i když zatím nebylo rozhodnuto o způsobu rekonstrukce. „Jednáme o tom s památkáři. Když už bude stát lešení, chceme toho využít,“ dodává Fryč. Strop pochází až z konce osmnáctého století, kdy byla ze zámku sejmuta věž a cimbuří. Pro návštěvníky Červeného Hrádku je v současné době prohlídkový okruh zámek



Bedřich Fryč ukazuje detaily restaurátorské práce v Rytířském sále Červeného Hrádku. Foto: (kat)

uzavřen. Výjimkou budou pouze adventní prohlídky, které ale povedou mimo Rytířský sál. Poprvé návštěvníci zrestaurovaný sál uvidí na konci dubna při zahájení kulturní sezony na zámku. „Rekonstrukce ale skončí

už v březnu, a tak předpokládáme, že svatby do sálu pustíme hned, jak to bude možné,“ uklidňuje netrpělivě snoubence Bedřich Fryč. Půl roku práce restaurátorů bude stát město Jirkov 1,3 milionu korun. „Opravíme i venkovní ar-

kády a tím bude prakticky hotova kompletní rekonstrukce zámku,“ vysvětluje Fryč. Dál se chce zaměřit na okolí zámku, konkrétně na obnovu parku a prostory v podzámečí, kde nedávno město Jirkov koupilo bývalé stáje. (kat)

Skauti dokončili opravu pomníku

Skautské středisko Most si také letos pietním aktem připomnělo skautského vůdce Antonína Novotného u pomníku v Lomu. Během této události zaznělo poděkování sponzorům a připomenutí hrdinského činu A. Novotného. Ten tragicky zahynul 1. 7. 1922 při záchraně

tonoucího skauta na Berounce. Na jeho počest byl postaven v Lomu na hřbitově památník. „V roce 2007 mostecké středisko zmapovalo jeho stav a dalo se do shánění peněz na opravu. V roce 2009 až 2010 proběhla dlíř rekonstrukce a letos jsme ji dotáhli zdárně do konce. Poděkování patří

městu Lom, statutárnímu městu Most a Severní energetické, od nichž jsme získali finanční prostředky na opravy pomníku. Jedná se o jednu z mála takto dochovaných skautských památek na severu Čech,“ uvedl současný skaut Tomáš Novotný.

(tn)



Opravený skautský památník v Lomu. Foto: (tn)

Rádio pro regionální kapely

Dát šanci regionálním muzikantům v rozhlasovém éteru se od října snaží mostecké internetové Radio Ponte Records. Za jeho vznikem stojí mostecký muzikant a majitel stejnojmenného nahrávacího studia Míra Kuželka.

„Přemýšlel jsem nad tím delší čas, změna majitele a následně i koncepce programu mosteckého Gama rádia všechno jen urychlila,“ vysvětlil Kuželka s dovětkem, že nejde o nic složitějšího. Společně s kolegy z nahrávacího studia Ponte Records vytvořili na internetové síti Radionomy stanici, která posluchačům nabízí regionální kapely a muzikanty všech stylů a žánrů. Završené dveře tu ovšem nemá nikdo. „Začali jsme vysílat zhruba v polovině října a pravidla poskytovatele stanovují, že první měsíc jsme omezení kapacitou tisíce písniček. Samotné nás překvapilo, jak rychle jsme téhle hranice dosáhli, a to jsme se snažili, aby byl výběr interpretů co nejrozmanitější a nejširší,“ doplnil Kuželka. Po uplynutí měsíční doby už bude možné hrát zhruba trojnásobný počet skladeb. Proto také Radio Ponte Records postupně oslovuje další a další kapely a muzikanty, aby byl program skutečně co nejpestřejší. „Kouzlo je v tom, že posluchači mohou výrazně ovlivnit konečnou podobu rádia. A také na nich záleží, zda tenhle nápad přežije. Pokud totiž stanice nemá dostatečnou poslechovisť, má poskytovatel právo ji jednoduše z éteru smazat. To se nám doufám nestane, protože prvotní ohlasy jsou zatím pozitivní a počet posluchačů roste. Už jsme zaznamenali první posluchače v Austrálii nebo na Aljašce,“ připomněl muzikant. A to je velká přednost internetového rádia, které není omezené dosahem vysílače, takže se dá naladit všude, kde je připojení k internetu, včetně mobilního telefonu a nově je rádio i v nabídce digitálního vysílání společnosti WMS. Nejsnadnější přístup a také další informace najdou zájemci na webu www.radio-ponterecords.cz, kde kromě přehrávače posluchači i muzikanti najdou další podrobnosti. (pim)

Jídelníček



5. 12. Pondělí

Polévka: Frankfurtská s párkem a bramborem A:1,9,12,7

- ① Hovězí maso na pepři, houskové knedlíky A:1,3,7
- ② Kuřecí kebab, čínské nudle s pórkem A:1,6,3,9
- ③ Zapečené těstoviny s brokolici, sýrem a bylinkami A:7,1,3,9,12
- ④ Guláš z divočáka, bramborové rostie A:1
- ⑤ Teplá uzenina /jemný párek/, fazole na kyselo A:1,9,7
- ⑥ Hovězí maso na pepři, těstoviny A:1,3
- ① Mexický guláš, rýže dušená A:1,7
- ② Pražské brambory A:3

6. 12. Úterý

Polévka: Čočková kyselá s brambory A:1,7,9,12

- ① Vepřová kýta po cikánsku, houskové knedlíky A:1,10,9,12,3,7
- ② Pečené kuřecí stehno, špagety se slaninou A:1,7
- ③ Nudle se žampiony, okurka A:1,3,10
- ④ Vepřový řízek Petra Voka, opečené brambory, zelný salát A:1
- ⑤ Bramborový závin se špenátem a uzeným masem A:1,3,6,7,12
- ⑥ Vepřová kýta po cikánsku, těstoviny A:1,10,9,12
- ① Hovězí maso na pepři, těstoviny A:1,3,7 K
- ② Kuřecí kebab, čínské nudle s pórkem A:1,3,6,9
- ③ Zapečené těstoviny se špenátem a uzeným masem A:1,3,6,7

7. 12. Středa

Polévka: Hovězí s celestýnskými nudlemi A:1,9,12,3,7

- ① Uz. vepř. krkovice, omáčka smetanový křen, houskové knedlíky A:1,7,3
- ② Karbanátek smaž., bramb. kaše maštěná máslem, okurka A:1,6,10,3,8
- ③ Zeleninový talíř s krabími tyčinkami, rohlík 2 ks A:1,4,7,3
- ④ Vepřová játra na roštu, hranolky, tatarská omáčka A:3,6,10,7
- ⑤ Uherský guláš, chléb A:1
- ⑥ Uz. vepř. krkovice, omáčka smetanový křen, brambory vařené A:1,7
- ① Vepřová kýta po cikánsku, houskové knedlíky A:1,3,7,9,10,12
- ② Pečené kuřecí stehno, špagety se slaninou A:1,7
- ③ Rýžový nákyp s ovocnou náplní A:1,3,7

8. 12. Čtvrtek

Polévka: Česneková s bramborem A:1,9,12

- ① Plzeňský guláš, houskové knedlíky A:1,6,3,7
- ② Četnická směs, brambory vařené A:1,7
- ③ Rizoto s hráškem a žampiony A:1,3,7
- ④ Kuřecí prsa s brokolicevou omáčkou, opekané brambory A:7,1,3,10,6,9
- ⑤ Opečená klobása, pikantní čočka A:6,1
- ⑥ Plzeňský guláš, rýže dušená A:1,6,3
- ① Uz. vepř. krkovice, omáčka smetanový křen, houskové knedlíky A:1,3,7
- ② Karbanátek smažený, bramborová kaše maštěná máslem A:1,3,6,7,10
- ③ Uherský guláš, chléb A:1

9. 12. Pátek

Polévka: Uzená s kroupami A:1,9,12

- ① Vepřová kýta na paprice, těstoviny A:1,7
- ② Hovězí kostky pražského uzenáře, rýže dušená A:6,1
- ③ Kynuté knedlíky s povídky A:1,3,7
- ④ Kuře na kari, hranolky A:3
- ⑤ Lečo s klobásou, chléb A:1,3,7
- ⑥ Vepřová kýta na paprice, houskové knedlíky A:1,3,7
- ① Plzeňský guláš, houskové knedlíky A:1,3,6,7
- ② Četnická směs, rýže dušená A:1,7

12. 12. Pondělí

Polévka: Dršťková A:1,9

- ① Debrecínský vepřový guláš, těstoviny A:1,3
- ② Uzená vepřová krkovice, šoulet A:9,1,7
- ③ Domácí koláčky, čaj A:1,3,7
- ④ Kuřecí směs Mexico, kuskus A:3,6,9
- ⑤ Vepřové maso v kapustě, brambory vařené A:1
- ⑥ Debrecínský vepřový guláš, houskové knedlíky A:1,3,7
- ① Vepřová kýta na paprice, těstoviny / houskové knedlíky A:1,3,7
- ② Kynuté knedlíky s povídky, skořicový cukr A:1,3,7

13. 12. Úterý

Polévka: Špenátová A:1,9,12,7,3

- ① Kuře ala kachna, houskové knedlíky, kysané zelí bílé A:7,10,12,1,3
- ② Zapečené těstoviny s uzeným masem, okurka A:1,3,7,10
- ③ Skořicové kroucánky, mléko A:1,3,7
- ④ Drůbeží játra smažená, bramb. vařené, tatarská omáčka A:1,3,7,6,10
- ⑤ Pečená vepřová kýta, brambory štouchané s cibulkou A:1
- ⑥ Kuře ala kachna, bramb. knedlíky, kysané zelí bílé A:7,10,12,1,3,6,7
- ① Debrecínský vepřový guláš, těstoviny A:1,3,7 K
- ② Uzená vepřová krkovice, šoulet A:1,7,9
- ③ Vepřové maso v kapustě, brambory vařené A:1

14. 12. Středa

Polévka: Zelná s klobásou A:10,12,1,7,9

- ① Zabijačkový guláš, houskové knedlíky A:1,3,7
- ② Zahradnická sekaná pečeně, bramborová kaše A:1,6,10,3,7
- ③ Těstovinový salát s tuňákem A:1,3,4
- ④ Steak z vepř. krkovice s houb. přel., bramb. lupínky, zelný salát A:1,7
- ⑤ Špagety s vepřovým masem a rajčaty A:1,3,6
- ⑥ Zabijačkový guláš, těstoviny A:1,3
- ① Kuře ala kachna, bramborové knedlíky, zelí bílé kysané A:1,3,6,7,10,12
- ② Zapečené těstoviny s uzeným masem A:1,3,7,10
- ③ Skořicové kroucánky A:1,3,7

15. 12. Čtvrtek

Polévka: Rajčatová s kapáním A:1,7,3

- ① Hamburská vepřová kýta, houskové knedlíky A:10,1,9,7,3
- ② Kuřecí steak na pepři, brambory vařené A:1,7
- ③ Balkánský džuveč ze sóji, houska 2 ks A:1,6
- ④ Smaž. sýr, bramb. vařené s máslem, tatarská omáčka A:7,1,3,6,10
- ⑤ Vepřová játra na česneku, rýže dušená A:1
- ⑥ Hamburská vepřová kýta, těstoviny A:10,1,9,7,3
- ① Zabijačkový guláš, houskové knedlíky A:1,3,7
- ② Sekaná pečeně, bramborová kaše A:1,3,6,7,10
- ③ Špagety s vepřovým masem a rajčaty A:1,3,6

16. 12. Pátek

Polévka: Kmínová s vejcem A:1,9,12,3

- ① Vepř. kýta, omáčka žamp. smetanová, houskové knedlíky A:7,1,3
- ② Uzené kuřecí stehno, bramborová kaše A:1,3
- ③ Palačinky se zavařeninou A:1,3,7
- ④ Přírodní hovězí plátek, hranolky, zeleninová přízdoba A:10
- ⑤ Rizoto z vepřového masa, okurka A:10,7
- ⑥ Vepřová kýta, omáčka žampionová smetanová, těstoviny A:1,3,7
- ① Hamburská vepřová kýta, těstoviny A:1,3,6,7,9,10 K
- ② Vepřová játra na česneku, rýže dušená A:1

Teplá jídla

+mražená jídla

19. 12. Pondělí

Polévka: Brokolicová s osmaženou houskou A:1,9,12,7

- ① Vepřové maso na způsob bažanta, rýže dušená A:1
- ② Fazole s mletým masem, chléb A:1,6,10,7
- ③ Zapečené těstoviny s brokolici, sýrem a bylinkami A:7,1,3,9,12
- ④ Kuřecí nugetky smažené, brambory, okurkový salát A:1,3,7
- ⑤ Maso dvou barev, rýže petrželová A:3,10,6,9,5
- ⑥ Vepřové maso na způsob bažanta, houskové knedlíky A:1,3,7
- ① Vepř. kýta, omáčka žampionová smetanová, houskové knedlíky A:1,3,7
- ② Rizoto z vepřového masa A:7,10

20. 12. Úterý

Polévka: Hovězí s noky A:1,3,7,9,12

- ① Vídeňský guláš, těstoviny A:1,3
- ② Kuře smažené /stehno/, bramborová kaše A:1,3,6,7,12
- ③ Listové šátečky, čaj A:1,3,7
- ④ Přírodní vepřový řízek, hranolky, zelný salát s paprikou A:1
- ⑤ Vepřová uzená krkovice, čočka na kyselo, okurka A:1
- ⑥ Vídeňský guláš, houskové knedlíky A:1,3,7
- ① Vepřové maso na způsob bažanta, rýže dušená A:1
- ② Fazole s mletým masem, chléb A:1,6,7,10
- ③ Maso dvou barev, rýže petrželová A:3,5,6,9,10

21. 12. Středa

Polévka: Houbový vývar s kapáním A:1,9,12,3,7

- ① Hovězí pečeně po pražsku, houskové knedlíky A:6,3,7,10
- ② Drůbeží játra na cibulce, rýže dušená A:1,10,12
- ③ Salát s quionou s jogurtovou zálivkou, pečivo A:1,3,7
- ④ Vepřové žebírko po cikánsku, bramborové lupínky A:1
- ⑤ Šunkové flíčky zapečené, okurka A:1,3,7
- ⑥ Hovězí pečeně po pražsku, brambory vařené A:1,10,12
- ① Vídeňský guláš, těstoviny A:1,3,7 K
- ② Kuře smažené /stehno/, bramborová kaše A:1,3,6,7,12
- ③ Listové šátečky A:1,3,7

22. 12. Čtvrtek

Polévka: Gulášová A:1,9

- ① Vepřové výpečky, houskové knedlíky, dušený špenát A:1,3,7
- ② Uzená vepřová krkovice, bramborová kaše maštěná, okurka A:10,7
- ③ Zeleninové rizoto se sýrem A:9,7,10
- ④ Kapr pečený na kmíně, brambory vařené, citron A:4,7
- ⑤ Kantonské nudle s kuřecím masem A:1,3,10,6,9
- ⑥ Vepřové výpečky, houskové knedlíky, kysané zelí bílé A:1,3,7,10,12
- ① Hovězí pečeně po pražsku, houskové knedlíky A:3,6,7,10
- ② Drůbeží játra na cibulce, rýže dušená A:1,10,12
- ③ Šunkové flíčky zapečené A:1,3,7

23. 12. Pátek

Polévka: Hovězí s masem a nudlemi A:1,9,12

- ① Kuře na paprice, houskové knedlíky A:1,3,7
- ② Italská pasta s uzeným masem, žampiony a rajčaty A:1,3,7,9,12
- ③ Kynuté knedlíky s jahodovou náplní a tvarohem A:1,3,7
- ④ Smažený vepřový řízek, bramborový salát A:1,3,6,7,9,10
- ⑤ Houbový kuba A:1,6
- ⑥ Kuře na paprice, těstoviny A:1,7
- ① Vepř. výpečky, houskové knedlíky, dušený špenát / zelí bílé A:1,3,7,10,12
- ② Kantonské nudle s kuřecím masem A:1,3,6,9,10

26. 12. Pondělí

STÁTNÍ SVÁTEK

27. 12. Úterý

Polévka: Hovězí se zeleninovým svítkem A:1,3,9,12

- ① Vepřové maso na kmíně, houskové knedlíky A:1,3,7
- ② Pikantní vepřová játra, rýže petrželová A:10,1
- ③ Brokolice se sýrovou omáčkou, těstoviny penne A:7,1,9,12,3
- ④ Záhorácký závitok, brambory vařené A:1,10,12
- ⑤ Přírodní klops na žampionech, brambory vařené A:1,6,10,3,7
- ⑥ Vepřové maso na kmíně, těstoviny A:1,3,7
- ① Kuře na paprice, houskové knedlíky A:1,3,7
- ② Domácí tvarohový závin A:1,3,7

28. 12. Středa

Polévka: Bramborová s houbami A:1,9

- ① Bůčková roláda, zelí kysané červené, houskové knedlíky A:1,6,10,7
- ② Francouzské brambory, okurka A:3,1,7,10
- ③ Fazolový salát se sójovým masem, pita chléb A:1,9,12,6
- ④ Hovězí plátek na žampionech, hranolky, zelný salát A:1,7
- ⑤ Bratislavská vepřová plec, těstoviny A:1,7,9,10,3
- ⑥ Bůčková roláda, zelí kysané červené, bramborové knedlíky A:1,6,10,7
- ① Vepřové maso na kmíně, houskové knedlíky A:1,3,7
- ② Pikantní vepřová játra, rýže petrželová A:1,10
- ③ Přírodní klops na žampionech, brambory vařené A:1,3,6,7,10

29. 12. Čtvrtek

Polévka: Drchánková A:1,3,9,12

- ① Sekaná pečeně na smetaně, houskové knedlíky A:1,3,7,9,12
- ② Pečené kuřecí stehno, rýže dušená A:1,3,7
- ③ Strapačky se zelím A:1,10,12
- ④ Kuřecí prsa na másle se sezamem, brambory vařené A:4,7,11,1
- ⑤ Platýž na másle se sezamem, brambory vařené A:4,7,11,1
- ⑥ Sekaná pečeně na smetaně, těstoviny A:1,3,7,9,12
- ① Bůčková roláda, zelí kysané červené, bramb. knedlíky A:1,6,7,10 K
- ② Francouzské brambory A:1,3,7,10
- ③ Domácí koblížky A:1,3,7

30. 12. Pátek

Polévka: Kapustová s paprikou a brambory A:1,9,12

- ① Vepřové na žampionech, houskové knedlíky A:1,7,3
- ② Rizoto z rybího filé A:4,7
- ③ Bavorské vdolečky, čaj A:1,3,7
- ④ Katův šleh /wok/, bramboráčky A:1,3,7
- ⑤ Dalmátské čufty, těstoviny A:1,6,10,7,3
- ⑥ Vepřové maso na žampionech, těstoviny A:1,3
- ① Sekaná pečeně na smetaně, houskové knedlíky A:1,3,7,9,10
- ② Pečené kuřecí stehno, rýže dušená A:1,3,7

① TEPLÁ A CHLAZENÁ JÍDLA
① MRAŽENÁ JÍDLA

A: ALERGENY
K: MOŽNO OBJEDNAT I HOUSKOVÉ KNEDLÍKY



ZMĚNA JÍDELNÍČKU VYHRAZENA

Dobrou chuť!

VAŘÍME Z ČESKÝCH SUROVIN

ANDĚLSKÉ ŘÁDĚNÍ

PŘEDVÁNOČNÍ ZÁBAVA PRO DĚTI

13. PROSINCE 2016
OD 16.30 HODIN

- ❄️ **Diskohrátky s Vlastou Věbrem**
- ❄️ **Sportovní soutěžení s Černými anděly**
- ❄️ **Sladký dárek**

Určeno pro děti zaměstnanců skupin Sev.en a Czech Coal. Vstupné zdarma na zaměstnaneckou kartu.
Nezapomeňte vzít dětem sportovní přezůvky

Vršanská uhelná
Czech Coal Group

Severní energetická

HISTORICKÉ ŠESTKY

1936: V Koporeči odhalili pomník pěstiteli hrušek

Dokladem toho, že i sebemenší ves se může pyšnit rodákem, jemuž stojí za to postavit pomník, jsou události roku 1936 v Koporeči.

Jediná dochovaná fotografie z července 1936, která zachytila slavnostní odhalení pomníku Wenzela Gallina z Koporeče, ukazuje, že si tuto událost nenechaly ujít davu lidí. Vcelku prostý pomník měl navždy připomínat, proč se proslulým hruškám říká „koprčky“.

Osadu, která dnes čítá 22 domů a je součástí Lišnice na Mostecku, proslavil doslova po celé Evropě. Podařilo se mu totiž vyšlechtit novou odrůdu hrušně, pozdní zimní maslovku, která byla nazývána podle této obce koporečka a později zkráceně koprčka.

Německý rod Gallinů se v úrodné oblasti mezi Mostem a Žatcem usadil po bitvě na Bílé hoře. Wenzel, nebo-li Václav, narozený roku 1722, hospodařil v čísle popisném 10, a když předal statek svému synovi, začal se věnovat ovocnářství, zejména hruš-

ním. Jeho největší objev se mu podařil někdy kolem roku 1785. Traduje se ale, že to byla služebná, kdo přišel na vynikající chuť těchto hrušek. Zralé plody byly příliš tvrdé a bez chuti a používaly se jako krmivo pro dobytek. Až služebnou napadlo schovat je ve slámě v pokoji. Našla je potom krásně žluté, měkké a sladké. Při dobrém skladování hrušky vydržely až do jara, daly se dobře přepravovat a díky tomu se staly ceněným vývozním artiklem. Jak hruška získávala rychle na oblibě, rozšířilo se její pěstování po celém Mostecku i dalších místech severozápadních Čech. Podle historických záznamů se po Labi dopravovaly do Německa a severských zemí a za luxusní pochoutku platily v carském Petrohradě.

Ještě na konci 19. století na zahradě statku Gallinů údajně stála původní hrušně kopr-



Dobová fotografie z odhalení památníku pěstiteli koprček. Foto: archiv obce Lišnice

ka, která později sešla věkem. Obyvatelé Koporeče svého rodáka ctili a proto mu v roce 1936 nechali postavit na návsi žulový pomník, který měl být věčnou připomínkou slavné tradice. Ani ten se však do dnešních dnů nezachoval. Respektive – pomník najdete v Koporeči dodnes, ovšem chybí mu pamětní deska. Neří ani její fotografie, podle pamětníků na ní ale stálo: „Prvnímu pěstiteli Wenzelovi Gallinovi (1722 – 1802) ko-

porečské hrušně, která se osud rozšířila do všech krajů. S vděkem obec Koporeč.“ Deska byla zničena někdy v roce 1945, nejspíš proto, že Gallinovi se hlásili k německé národnosti. Se zřízením pomníku zřejmě souvisela i stavba či výzdoba kaple Panny Marie na koporečské návsi. Její součástí byl oltářní obraz znázorňující Pannu Marii s Jezulátkem stojící pod hrušní, se siluetou obce v pozadí. Osud kaple je však ještě horší než

zmíněného pomníku, dnes slouží jako garáž. Hrušky koprčky se už ve velkém nepěstují, přesto se jejich tradice stále udržuje a dají se najít na mnoha soukromých zahradách. Před několika lety sad koprček znovu vysadilo město Jirkov a o totéž se snaží také obec Lišnice, která ve spolupráci s Vršanskou uhelnou obnovuje hruškovou alej. V novém tisíciletí se hruška, respektive tři hrušky, dostaly také do znaku Lišnice. (kat)

Strojaři se předháněli v dodávkách pro doly

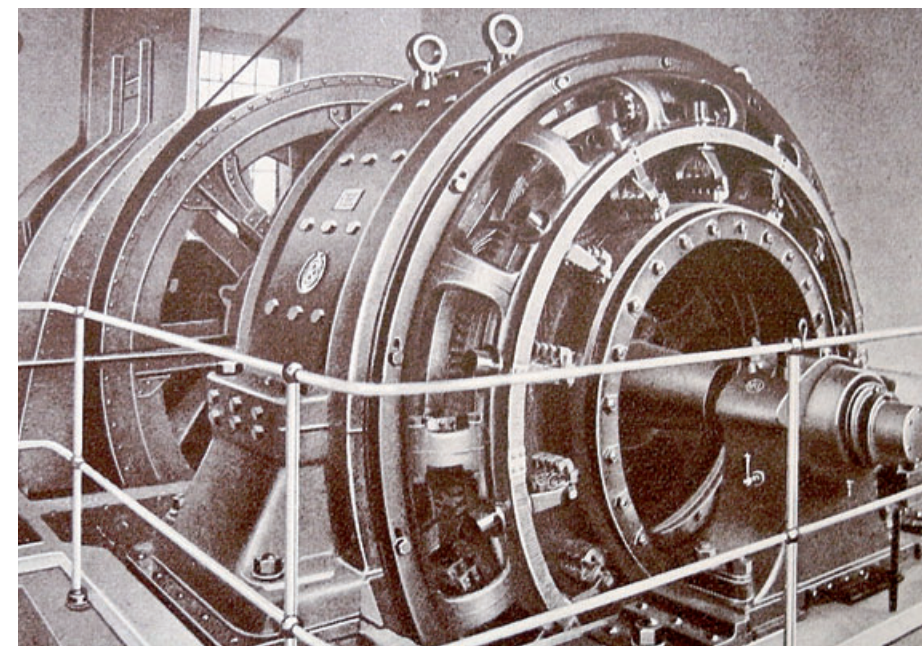
Tvrdá konkurence vládla mezi dodavateli důlních těžních elektrotechnických i strojních zařízení na počátku dvacátých let minulého století. Naše největší strojírenské a zároveň elektrotechnické podniky se předháněly v dodávkách, které měly zlepšit těžbu uhlí.

Kromě akciové společnosti, dříve Škodových závodů v Plzni, se tohoto modernizačního procesu dolů účastnila i Českomoravská Kolben Daněk (Č. K. D.). Elektrická důlní zařízení podléhala zvláštním ustanovením předpisů a norem Elektrotechnického svazu československého, založeného v roce 1919 za účelem normalizace a racionalizace elektrotechnické výroby. V dolech s výskytem plynů, zařazených do bezpečnostních skupin IV a V, se používalo výhradně nevybušných motorů. Č. K. D. takové vyráběla. Jednalo se o elektromotory uzavřené konstrukce zkoušené na přetlak osm atmosfér, nebo o motory se sběracími kroužky uzavřenými v pouzdře. S úspěchem byly použity trojfázové motory s dvojitou kotvou nakrátko soustavy Bouche-rot. Větší počet těchto motorů o výkonu 10 kW byl dodán na jámu Oskar v Ostravě – Petřkovicích, kde se těžilo od roku 1912 až do roku 1995. Součástí dodávek těchto motorů

byly i litinové vypínací skříně pro spouštění motorů o výkonu 10 až 22 kW s kotvou nakrátko. Pro spouštění výkonnějších strojů se používaly automatické olejové vypínače. Dodávka důlních transformátorů byla určena pro Pražskou železářskou společnost v Kladně. Tyto jednofázové transformátory o výkoněch 20 až 50 kVA musely vyhovovat prostorově omezeným možnostem dolů a být vzduchem chlazené. Vzdušné chlazení požadovalo báňské ředitelství, aby se zabránilo případnému vznícení oleje v dole. Tři jednofázové transformátory se zapojily současně do trojfázové sítě a byly řazeny do trojúhelníku na primární i sekundární straně.

Vozil uhlí i lidi

Elektrický těžní stroj se dvěma válcovými bubny poháněnými přímo stejnosměrným motorem s řízením Ward – Leonardovy soustavy dodala Č. K. D. v roce 1933 pro jámu Humboldt II. Severočeské uhelné společnosti v Mostě.



Stejnoseměrný motor o maximálním výkonu 980 ks (730 kW) přímo spojený s těžním strojem ve strojovně jámy Humboldt II. Severočeské uhelné společnosti v Mostě. Foto: Elektrisace dolů a hutí, 1. Praha: Unie, 1936.

Stroj byl určený pro klecové těžení do hloubky 167,8 metru se zatížením 2 000 kilogramů uhlí ve dvou vozících, nebo pro dopravu 16 mužů, jejichž hmotnost nepřesáhne 1 200 kilo. Při těžbě uhlí dosahovala rychlost maxima 12 m/s⁻¹, což odpovídalo 76,5 ot/min-1 na bubnové hřídeli, při jízdě mužstva se rychlost snížila na polovinu a při revizi na 0,5 m/s⁻¹. Řízení těžního stroje se provádělo podle soustavy Ward – Leonardovy

tak, že těžnému stejnosměrnému motoru byl dodáván proud o proměnlivém napětí z řídicího dynama. Změna napětí a směru napájecího proudu se docílila regulací a reverzací v budícím okruhu řídicího dynama.

Dokonalé řemeslo

Na dole Centrum vystrojili II. jámu těžními nádobami na čtyři vozy. Stroj poháněl stejnosměrný motor Č. K. D. Praha, typ B 40009-AR 2 3 A, o výkonu 715 kW a 57,3 ot/min⁻¹. Napájení řešil tyristorový měnič Č. K. D. s regulátorem. Náhradní napájení zajišťovala Ward – Leonardova

soustava o výkonu 750/1650 kW a napětí 3 kV. Těžní stroj z Č. K. D. sloužil na dole Centrum spolehlivě, dobýval hnědé uhlí a vozil havíře až do ukončení provozu dolu letos v dubnu. Oba těžní stroje zachované na dole Centrum, prvorepublikový stroj Škodových závodů na jámě I. a o generaci mladší stroj Č. K. D. na jámě II., jsou cennými doklady soběstačnosti a vyspělosti elektrotechnického i strojírenského průmyslu v období první svobodné Československé republiky i poválečného socialistického Československa.

Připravil Jiří Chmelenský



O generaci mladší elektrický těžní stroj Č. K. D. o maximálním výkonu 715 kW spojený s těžním strojem ve strojovně jámy II. dolu Centrum. Foto: Jiří Chmelenský, srpen 2016.



Důlní neštěstí v Dolu Kohinoor si na hřbitově v Lomu připomněli výrobní ředitel Severní energetické Pavel Kounovský (vlevo) a generální ředitel Vršanské uhelné a Severní energetické Vladimír Rouček. Foto: Miroslav Mertl.

Moderní technologie ovládají dozery

Stále tvrdší pravidla a nároky na ochranu zdraví a bezpečnost práce donutily některé těžební společnosti vyhnat řidiče z kabin strojů. Na šachtě v River View v americkém státě Kentucky dva ze svých dozerů Caterpillar osadili dálkovým ovládáním.



Dálkovým ovládáním se dají osadit i patnáct let staré dozery. Foto: RCT

Stroje tohoto typu je mimochodem možné vidět i na šachtách na severu Čech, ve svém strojovém parku je má i Czech Coal Power. Zatímco dozer D6T nebylo zas až tak těžké vybavit moderními technologiemi, u staršího modelu D8R to bylo obtížnější a řada společností, které se dálkovým ovládáním pro těžkou techniku zabývají, dokonce tvrdila, že je to nemožné. Nakonec se ale našli odvážlivci, kteří se do montáže pustili. Šlo o společnost RCT, která je lídrem v oboru chytrých technologií a instalací dálkových ovládání do strojního vybavení v těžebním průmyslu. Její odborníci vyhlásují, že své technologie dokážou nainstalovat do jakéhokoli stroje. Pro vývojáře z RCT bylo toto zadání vůbec prvním, co se do něčeho podobného pustili, navíc se po úspěšném vyzkoušení jedná i o první dozer D8R, který funguje na dálkové ovládání. „Pro nás to byla velká výzva, už jen proto, že dozer D8R byl zhruba patnáct let starý, takže v něm vše fungovalo hlavně mechanicky, v novějších modelech už je mnohem více elektrických a elektronických prvků,“ vysvětlil John Androvich z RCT. Některé části stroje tak bylo potřeba předit z mechanických na elek-

trické, následně na hydraulické a pak zase zpět na mechanické. A několik komponentů se muselo vyrábět speciálně

na míru stroje. Během několika týdnů vyšlo všechno na jedničku a v River View se patnáct let starý dozer stal

dokonce jedním z nejpoužívanějších strojů, který se do starého železa ještě rozhodně nechystá. (red)

Kolumbijci chtějí uhelnou elektrárnu

Novou elektrárnu o kapacitě 300 megawatt plánují postavit v Kolumbii. Pomoc nabídl čínští investoři.

Těžební společnost New Colombia Resources (NCR) potvrdila svůj záměr postavit uhelnou elektrárnu u Guaduas, severovýchodně od hlavního města Bogoty, kde se nacházejí její hlavní oblasti těžby. Dceřiná společnost NCR - Compañía Minera San Jose Ltd. už dokonce vyjednává se zahraničními zájemci o vý-

stavbu elektrárny a na stole je i možnost spolupráce s čínskými investory, kteří nabízejí 200 milionů dolarů za vstup do konsorcia, které bude nejen stavět a následně provozovat elektrárnu, ale také pro ni těžit uhlí. Kolumbijská těžební společnost spravuje uhelné zásoby, které tvoří ze 70 % takzva-

né metalurgické uhlí, zbylá část je vhodná právě na výrobu elektřiny. Chystané námluvy s investory kolem výstavby elektrárny jsou podle odborníků důležité i proto, že firma bude mít šanci uplatnit na trhu své kvalitní metalurgické uhlí, obzvlášť v době, kdy jeho ceny na světových trzích opět rostou. Mluví se o tom, že kolumbijské metalurgické uhlí zajímá především asijské investory. Nabídky jsou prý skutečně velkorysé. (red)

Orli proti dronům

Moderní technologie mohou přinést i problémy. Přesvědčila se o tom jihoafrická těžební společnost Gold Fields, která k průzkumu na australském území využívá drony. Během uplynulých několika měsíců o deset strojů přišla, v jednom případě kvůli lidské chybě, devětkrát se ale drony staly terčem útoku orlů. Orli jsou extrémně teritoriální zvířata a každého vetřelce ve vzduchu napadnou. Svými velmi ostrými pařáty jsou

schopni zlikvidovat dron v letu. Na internetu už koluje řada videí, která nálet orlů na bezpilotní stroje dokládají. Firma dokonce nějaký čas zkusila použít na své drony kamufláž a vydávat je třeba za orlí mláďata, na něž by starší ptáci neměli útočit, ale orli tenhle trik brzy prokoukli. A že moderní technologie také něco stojí, potvrzuje i suma kolem 100 tisíc dolarů, kterou těžební firma musela vynaložit na náhradu svého zničeného vybavení. (red)

Zkouší přístroje z Ukrajiny

Dýchací přístroje z Ukrajiny se budou vyvážet i do Thajska. Ukrajinský výrobce osobních dýchacích přístrojů DEZEGA Holding Ukraine začal spolupracovat s firmou Thai Kali Company, která se specializuje na hlubinné dobývání potaše. Ukrajinská firma bude do Thajska dodávat takzvané sebezáchranné dýchací přístroje, které zaručí zaměstnancům v hlubině dostatek kyslíku, aby se v případě nutnosti dostali z míst, kde bude nedýchatelné ovzduší. Důl na potaš by měl v Thajsku zahájit těžbu v příštím roce.

„Pro nás je důležité dodávat i na mezinárodní trhy. Zájem o naše produkty v Asii se zvyšuje. Máme pozitivní ohlasy na naše přístroje z Thajska a Hong Kongu a je to pro nás další krok, jak se dostat i na další nejenom asijské trhy,“ komentoval spolupráci Anton Sakovyč, předseda představenstva DEZEGA Holding. Firma už má zkušenost s těžebními společnostmi, které se zabývají hlubinnou těžbou potaše z Ruska a Běloruska, kde se nachází zhruba 30 % světových zásob. Dýchací přístroje dodávala ukrajinská firma i jedné z největších firem v Hong Kongu, která razí tunely. (red)

Africkou těžbu řídí světová poptávka

Ohromné zásoby uhlí, diamantů, zlata, uranu, platiny nebo železa dělají z afrického kontinentu velmi zajímavou oblast pro těžbu. Odborníci ale radí, aby zdejší státy byly obezřetné. Afrika se stává rájem pro těžbaře, ale řada zemí se příliš orientuje na export. Ekonomiky afrických zemí se pak řídí hlavně podle apetitu po nerostném bohatství v největších světových ekonomikách. „Na jednu stranu je skvělé, že poptávka a ceny komodit jsou vysoko, jenže státy s rozvinutým těžebním průmyslem se mohou dostat do problémů ve chvíli, kdy se situace na světových trzích změní,“ varoval po-

radce společnosti KPMG Jacques Erasmus. Průmysl a výroba ve světovém měřítku zpomalily, a to se nakonec odrazilo v poptávce po oceli nebo mědi. Na druhou stranu si například zlato udrželo cenu a silnou pozici třeba v souvislosti s odchodem Británie z Evropské unie, protože finančníci se na něj spolehli jako na bezpečnou komoditu a investici. Některé africké země jako Zambie, Botswana, Demokratická republika Kongo a další vybudovaly své těžbařské odvětví na jediné komoditě. Celý sektor je tak závislý na její ceně, což může být velmi riskantní. I v tom se ale přístup třeba

Botswany mění, která k tradiční těžbě diamantů otevírá i svá ložiska uhlí. Aby se i africké státy mohly stát konkurenceschopnými na světových trzích, musí podle Erasma do svého těžebního průmyslu zvládnout zapojit i moderní technologie. A nejde jen o technické vymoženosti, ale i moderní způsoby, jak hlídat náklady, ale také jak nakládat a hospodařit s energiemi. Mnoho společností si prozatím například neumí představit, že by si techniku, včetně servisu a dalších služeb jen pronajímaly, což může vést k podstatnému snížení nákladů. (red)

Katalog pomůže s rekultivací lomu ČSA

Pro širší uplatnění spontánně vznikajících biotopů v podmínkách lomu ČSA probíhá výzkum zaměřený na vyhodnocení a identifikaci cenných stanovišť, která je potřeba při zahlazování zachovat a rozvíjet tím biodiverzitu rekultivovaného území.

Jedním ze základů strategie zahlazování je metodika, která byla zpracována pro rekultivaci území v podmínkách severočeské hnědouhelné pánve. Vznikla v gesci vědeckého pracoviště Výzkumného ústavu meliorací a ochrany půd v Praze v roce 1999 a jsou v ní podrobně popsány všechny způsoby provádění rekultivačních prací včetně technických opatření. Do metodiky byly aplikovány nejen výsledky výzkumu, ale i praktické zkušenosti. Zabývá se základními principy využití přírodních dějů. Při zahlazování lomu ČSA se přirozené sukcesní procesy využívají

a jsou nedílnou součástí strategie zahlazování.

Poznatky přímo z lomu

Cílem probíhajícího výzkumu využití primární sukcese při biologické rekultivaci je obohacení metodiky o nové poznatky z vývoje společenstev přímo v lokálních podmínkách lomu ČSA. Výzkum probíhá od roku 2011 a skončí v roce 2018. Sledované území na výspě Obránců míru (OM) má výměru 16 ha a výsypka tu byla zakládána v letech 2000 až 2004. V letech 2011 až 2012 probíhalo posouzení vegetačního krytu včetně popisu druhů a v ro-



V lokalitě Obránců míru lemuje přístupová cesta podél lesnické rekultivace plochu přirozeně vzniklého biotopu o rozloze 1,63 ha.

ce 2013 byl výzkum doplněn o podrobnější popis ekologie plošně nejrozšířenějších druhů. O dva roky později se výzkum rozšířil ještě o doporučení směřující k podpoře biodiverzity. Závěrem výzkumu biotopů, které jsou v podmínkách lomu ČSA jedinečné, a to s vědomím, že vytváření přírodně blízkých společenstev, která jsou základem územních systémů ekologické stability, má v nové krajině mimořádný ekologický význam.

Katalog biotopů

Osnova závěrečného výzkumu v letech 2016 až 2018 předpokládá podložit zkou-

mání vyhodnocením tvorby humusových horizontů a podílu organických látek. Na plochách s různým stářím sukcese byl proto letos proveden pedologický průzkum formou vyhloubení půdních sond a odebrání vzorků z humusových horizontů pro posouzení půdotvorných procesů. Budou vyhodnoceny vybrané ukazatele u různých typů ploch ponechaných vývoji, jako jsou plošiny a mírné svahy, zmokřené plochy a svažité plochy. Počítá se s vyhodnocením primární produkce sukcesních ploch a mikroklimatické charakteristiky. Na základě provedených hodnocení a za pomoci

určených identifikátorů bude možné v roce 2018 specifikovat sukcesní biotopy vhodné k rekultivaci na lokalitě lomu ČSA. Vznikne tak katalog sukcesních biotopů, kterým bude obohacena základní metodika rekultivace. S přímou vazbou na principy udržitelného rozvoje se při zahlazování lomu ČSA paratuje na přírodní procesy. Schválený souhrnný plán rekultivace řešený v duchu moderních principů ekologie je zárukou toho, že krajina vznikající rekultivační antropogenních území bude nejen rozmanitá, ale také produktivní a využitelná. (ij)



RNDr. Michal Řehoř z Výzkumného ústavu pro hnědé uhlí při odběru vzorků z půdních sond, které byly součástí letošního pedologického průzkumu.



Na výzkumu sukcese se podílí Báňské projekty Teplice. RNDr. Jana Boršiová na výzkumné ploše pravidelně zaznamenává vývoj biotopů. Foto: 3x archiv (ij)

Benefits

Každý, kdo nakoupí jednorázově nad 500 Kč, je automaticky zařazen do slosování

Nakupte vánoční dárky za BENEFITY a soutěžte o luxusní zájezd a další ceny.

NENECHTE SVÉ BODY PROPADNOUT

Na vytápění můžete ušetřit, aniž byste mrzli

Rtuť teploměru se již dostala pod bod mrazu a topení se rozjela naplno. Není proto od věci připomenout si jednoduché tipy, které vás mohou zachránit před pohromou rozbitého kotle v těch největších mrazech, nebo vám ušetří tisíce korun za topení.

Důkladná kontrola

Šťěstí přeje připraveným, platí i pro topení. Seřízení a kontrola kotle nebo vyčištění komínu ušetří čas i peníze. Zkontrolovat by se měly i radiátory, jestli v topné soustavě něco neprotéká. „Pokud pod topením objevíte tmavý flek od vykapané vody, je vhodné pozvat odborníka,

aby závadu odstranil dřív, než začnete vytápět,“ vysvětlil pro server Peníze.cz Karel Srdečný, energetický poradce ve společnosti EkoWATT. Kontrole je dobré podrobit také termostatické ventily na radiátorech. Stačí odšroubovat hlavici a vyzkoušet, zda je možné tyčku vykuukující z ventilu zatlačit několik mi-

limetrů dovnitř a jestli se sama vrátí zpět. „Před prvním zatopením rozhodně prověřte tlak v otopné soustavě a příčně odvědujte topení nebo dopusťte vodu,“ dodává Srdečný.

Revize kotle

Každoroční prohlídka by neměla minout především ply-

nové kotle. „Moderní kondenzační kotle jsou úsporná, ale poměrně složitá technická zařízení. Každý rok by je proto měl prohlédnout revizní technik, který mimo jiné zkontroluje stav hořáku, výměníku, těsnost spalovací komory a odvodu spalin a provede správné seřízení kotle podle požadavků výrobce,“

vedl Roman Švantner, produktový manažer společnosti ENBRA. Pravidelná údržba kotle zvyšuje bezpečnost při vytápění a prodlužuje jeho životnost.

S bezpečností při vytápění má co do činění také komín. Zanesené roury mohou způsobit nebezpečný požár, který poničí krovy i střechu domu. Protážený komín má také mnohem lepší tah, takže ochraňuje kamna a kotle před zanášením a dehtováním.

Regulujte

Topíme proto, abychom se v interiéru cítili dobře. Řekne-li se tepelná pohoda, znamená to ovšem pro každého něco jiného.

Někomu stačí 20°C, jiný potřebuje obytné prostory vytápět na 23°C. Základní úsporné pravidlo zní: nevytápějte, když nejste doma. Místo toho jen temperujte. S rozumným hospodařením s teplem vám pomůže termostat, který byste měli před zahájením topné sezony nastavit podle svých potřeb.

Lepší termostat umožňuje nastavit teplotu pro každý den v týdnu jinak. Je tedy vhodné seřídít ho tak, aby topení na požadovanou teplotu topilo jen tehdy, když v bytě skutečně někdo je. Na noc je vhodné nastavit nižší teplotu, třeba kolem 18°C. Přes den, kdy nikdo není doma, stačí vytápět na 16°C. Čím nižší teplotu si doma nastavíme, tím lépe využijeme energii slunečního záření, která se dovnitř dostane okny. Je-li to možné, roztáhneme na den záclony a závěsy.



Ilustrační foto.

Větrání a úklid snižují spotřebu tepla

I takové zdánlivé maličkosti, jako jsou správné větrání nebo čisté radiátory, snižují spotřebu tepla a tím i náklady na vytápění.

Zatímco v létě je ve většině domácností okno pootevřené, na zimu se vyplatí jej zavřít. Přesto čerstvý vzduch potřebujeme. Někteří odborníci nedají dopustit na detektor oxidu uhličitého. Ten dokáže člověka upozornit, že je potřeba důkladně vyvětrat vždycky, když koncentrace v místnosti překročí 1000 ppm. Nepsané pravidlo pro správné větrání říká, že v zimě by se nemělo větrat ventilačkou, ale pořádně „lu-

řovat“. Zimní větrání by mělo být intenzivní a krátké. Nemělo by trvat déle než deset minut, aby stěny nestihly vychladnout.

Čisté radiátory

Ještě než začnete pořádně topit, měli byste z radiátorů vysát prach, což odlehčí nejen alergikům, ale také vaší peněžence. Zašpiněné a zaprášené radiátory zvyšují spotřebu tepla až o deset procent! Přesvědčte se, že při letním

přestavování bytu jste před radiátory nepostavili nábytek nebo je nezakryli těžkými závěsy. Úsporám tepla pomáhá reflexní fólie za radiátory, která teplo nasměruje zpět do místnosti. Na noc zatahujte závěsy a venkovní žaluzie, tak vám uteče méně tepla okny.

Účinná izolace

Pokud máte v oknech „fugy“, kterými táhne, investujte alespoň do samolepicích izolačních pásek. Účinným opatřením je také samolepicí izolační fólie na okenních sklech. Na spodní část dveří zase můžete instalovat dveřní kartáč.

JAK NASTAVIT TEPLITU

- V obýváku by vám mělo stačit 20 až 21°C. V ložnici asi 16 až 18°C.
- V místnostech, kde jen temperujete, by teplota neměla klesnout pod 12°C, jinak bude jejich opětovné vytopení trvat dlouho.
- Když jedete na zimní dovolenou nebo pár dnů nebudete doma, snižte vytápění na asi 15°C.
- Teplotu doma snižujte i na noc – místo 20°C vytápějte na 17°C, náklady na vytápění tak klesnou asi o pět procent.
- K dosažení tepelné pohody vám pomohou běhouny a koberce, pocitově vám s nimi bude o 2°C tepleji.

Kam vyrazit za kulturou v prosinci

KULTURNÍ TIPY

MOSTECKO a CHOMUTOVSKO

■ **5. 12. - Mikulášská tramvaj.** Středisko volného času v Mostě pořádá už tradiční jízdu mikulášskou tramvají. Jízdní řád a další podrobnosti jsou k nalezení na webu Střediska volného času i města Most.

■ **6. 12. - Přednáškový cyklus „Most do minulosti“.** Oblastní muzeum v Mostě zve na pokračování přednáškového cyklu, tentokrát bude Jiří Šlajnsna hovořit o obraze „Vražda jeptišek v Mostě“. V podkroví muzea se začíná v 17:00 hodin, vstupné 20 korun.

■ **8. 12. - Ze srdce Evropy do Santiaga de Compostela.** O své cestě pěšky z České republiky až k oceánu na západ Španělska bude v Městské knihovně v Mostě vyprávět Patrik Kotrba. Začátek v 17:00 hodin.

řejné správy v Mostě spojené s vánočními dílnami. Výstava soutěže „O nejkrásnější vánoční ozdoba“ a vánoční dílny pro děti. Pořádáno v rámci projektu Světová škola. Oblastní muzeum v Mostě, od 14:00 hodin. Vstupné dobrovolné - výtěžek bude věnován na podporu studia nadaných dětí z vesničky Tengenenge v Zimbabwe.

■ **Do 30. 12. - Výstava „Vražda jeptišek v Mostě“.** Představení navráceného cenného barokního obrazu zapůjčeného do oblastního muzea městem Most. Vstupné v ceně celkové prohlídky muzea, plné 30 Kč, snížené 15 Kč.

■ **Do 15. 1. - Erót a Mysterium Mainad.** V Galerii výtvarných umění v Mostě se tentokrát představuje Jiří Načera-dský.

PARDUBICKO

■ **6. 12. - Čechomor.** Populární česká kapela se představí v pardubickém KD Hronovická od 19:00 hodin.

■ **7. 12. - Krajanka - Vánoční koncert.** Vystoupení populárního souboru v Kině Přelouč začíná v 19:00 hodin, vstupné 150 Kč.

■ **7. 12. - Ondřej Havelka a Melody Makers.** Málokdo umí navodit atmosféru První republiky lépe než Ondřej Havelka, který se svými Melody Makers navíc do VCD Pardubice přiváží i úplně novou koncertní show. Začíná se v 19:00 hodin.

■ **14. 12. - Věra Špinarová se skupinou Adama Pavlíka.** Populární zpěvačka přijíždí do pardubického KD Hronovická. Koncert začíná v 19:00 hodin.

■ **17. 12. - Vánoční koncert Janka Ledeckého + Nostico-vo smyčkové kvarteto.** Přijďte nasát vánoční atmosféru do Kina Přelouč. Začíná se v 19:00 hodin, vstupné 280 korun.

■ **17. 12. - Živý Betlém.** Autorské představení studentů Střední školy diplomacie a ve-

Československá párty

pro zaměstnance **7 Sev.en EC**

PROGRAM

UV show
Bohatý raut
Tombola
Hraje: Uniband

16. prosince od 19. hod **Dům kultury Chvaletice**

Dress code: v barvách trikolóry (vitán)

Doprava autobusy zajiště na.

Svoji účast potvrdte do 1. 12. 2016 na tel.: 462 101 002 nebo emailu: k.premyslovska@sev-en.cz
Pozvánka platí pro dvě osoby. Vstup na zaměstnaneckou kartu.

■ **16. - 18. 12. - Pardubické Vánoce.** V pardubickém Ideonu na vás čekají tradiční vánoční trhy.

ADVENTNÍ TIPY NEJEN Z MOSTECKA

Perníkový betlém

■ Velký betlém složený z perníkových postav, které upekli obyvatelé Jirkova, bude už podruhé k vidění v Galerii Jirkov. Voňavý betlém doplní i sbírka dřevěných a papírových historických betlémů řezbáře a sběratele Václava Nekoly z Ostrova nad Ohří. Výstava trvá do 23. prosince a otevřena je v úterý od 10 do 12.30 hodin, ve středu, čtvrtek a pátek od 16 do 17.30 hodin a v sobotu od 14 do 17.30 hodin.

Adventní prohlídky zámku

■ Červený Hrádek se návštěvníkům otevře každou adventní neděli, kdy bude vyzdobeným zámek provázet hraběnka a zámecký komorník. Během prohlídky si návštěvníci vyslechnou varhanní koncert, ochutnají cukroví a nahlédnou do tajné hraběčiny komnaty. Prohlídky začínají ve 13 hodin a poté vždy po 1,5 hodině a poslední odchází v 19 hodin. Re-

zervace vstupenek na tel. číslo 474 684 560.

Mikuláš v muzeu

■ Oblastní muzeum v Mostě zopakuje loňskou úspěšnou akci Den svatého Mikuláše, doplněnou o předvánoční flerjarmark. Celodenní program bude probíhat od 10 do 18 hodin v sobotu 3. prosince. Návštěvníky potěší řada hudebních vystoupení mosteckých dětí, Mikulášova kredenc aneb malý festival dobrého jídla a andělská ohňová show. Adventní program v muzeu bude pokračovat také 17. prosince, kdy studenti Střední školy diplomacie a veřejné správy v Mostě sehrají Živý betlém. Program začíná ve 14 hodin a doplněn bude o vánoční dílny a soutěž o nejkrásnější vánoční ozdobu.

Trhy s farmářskou slavností

■ Vánoční trhy v Mostě letos potrvají čtyři týdny, od první adventní neděle až do 22. prosince a otevřeny budou na Prvním náměstí každý den od 12 do 20 hodin. O adventních víkendech zprjmemní nákupování hudební vystoupení a pohádky, v sobotu 10. prosince se bude od 9 do 13 hodin ko-

nat čtvrtá farmářská slavnost, kdy bude možné nakupovat zboží od regionálních producentů a pěstitelů.

Chomutovské Vánoce

■ Až den před Štědrým dnem skončí vánoční trh na náměstí 1. máje v Chomutově. Jeho součástí je také mechanický betlém představující vedle svaté rodiny i stará řemesla a domácí práce, Ježíškova pošta či okružní jízdy zoovláčku. Na každý den od 30. listopadu je připraven kulturní program, jehož součástí je vystoupení chomutovských dětí. Vrcholem programu bude na Štědrý den Živý betlém.

Neděle na statku

■ Chomutovský zoopark, respektive skanzen Stará Ves, který je jeho součástí, chystá na adventní neděle odpoldní program. Druhou neděli 4. prosince to budou dílny a Mikulášská nadílka, 11. prosince divadlo a 18. prosince Živý betlém a ukázký vánočních zvyků. Začátek vždy ve 14 hodin.

Hornické Vánoce

■ Symbolem hornických vánočních tradic v Sasku je krušnohorské město Annaberg-Buchholz, kde každý rok přibude v hornickém betlému v kostele svaté Marie jedna nová postava. Tímto městem pak poslední adventní neděli prochází velký hornický průvod čítající více než 1300 uniformovaných účastníků z celého Saska. Průvod začne 18. prosince ve 13.30 hodin a vyvrcholí společným hornickým koncertem před kostelem svaté Anny.

NAROZENINY

Životní jubilea zaměstnanců Czech Coal Power. Vedení společnosti jim přeje hodně zdraví a pracovních úspěchů do dalších let.

21. prosince
Jan Ulke - řidič pracovních strojů

POMŮCKA: AVGÓ, IBER, IDARED, LAKMÉ, MENS	ŘÍMSKÝCH 1550	VOJENSKÝ ÚTVAR	🎯	ŘADOVÁ ČÍSLOVKA	VYSTOUPIT	SPZ NOVARA (ITÁLIE)	🎯	PRAMEN	NEVLÍDNO	🎯	PÍSMENO ŘECKÉ ABECEDY	ZN. ELEKTRON-VOLTU	PROSTOMY-SLNOST	JÍT VZHŮRU	
OZNAČENÍ NOREM NOVÉHO ZÉLANDU			CELOSVĚTOVÁ ORGANISACE V NEW YORKU				ZKRATKA INVENTÁRNÍ			MYSL PUKLINA					
DRASELNÝ LOUH							DOKONČOVAT RYTÍ								
DELIBESOVA OPERA							OSOBNÍ ZÁJMENO				SPZ LEVIC	MĚSÍC JUPITERA	ASOCIACE TELEV. ORGANIZACÍ (ZKR)		
🎯	Tajenka (1. část) MPZ BULHARSKA														
SLOVEN. NEBŮT			NĚMECKÁ ŘEKA	ČIN. FLÉRNA			ANGL. ZKR. MLADŠÍ				ANEKDOTA				
				KRÁTKÝ			STARŠÍ ZKR. NAŠÍ REPUBLIKY				INSTINKT				
TISÍČINA KILOGRAMU						ZKR. NAŠÍ MĚNY		SPZ OPAVY			JMÉNO PROZAJKA PAVLA		KÓD MONGOLSKA		
						VZADU		TAMTEN							
🎯	NEOHRAZENÝ PROSTOR K PĚSTOVÁNÍ KVĚTIN A STROMŮ	PORTUGALSKÁ ŘEKA					SPZ SOEST (NĚMECKO)			KÓD TICHOMOŘSKÝCH OSTROVŮ USA		SPZ ASTI (ITÁLIE)			
		OBLOUŽNĚNÍ (ZAST)					CIRKUSOVÁ STŘEŠNÍ PLACHTA			MALÝ ADAM		SPZ OLDENBURG (NĚMECKO)			
Tajenka (2. část)													POSTAVA OPERY: METJUS - MLADÁ GARDA	VOLÁNÍ DO TELEFONU	
SPZ PRAHY-MĚSTA			ODRŮDA JABLONĚ								SPZ RINTELN (NĚMECKO)	SPZ LOHR (NĚMECKO)			
			NÍZKÁ TEPLOTA									VÝROBKY Z MLÉKA			
JEDNA (POČÍTÁNÍ PŘI POCHODU)				UNITED PRESS			ODDÍL CHODILOVÉ KOSTRY					NÁZEV PÍSMENE CH	POPĚVEK		
				NÁZEV PÍSMENE H											
CVIK					NĚM. JÁ			ŘÍMSKY 1004					OTEC BOHŮ UGARITSKÉHO PANTEONU		
					ŽENSKÉ JMÉNO (29.10.)			MALÝ LEON					ŽILKA		
🎯	SPZ MINDEN (NĚMECKO)	Tajenka (3. část) Z TOHO DŮVODU											ŘECKÝ OSTROV		
ZKR. PRO MILION PASCALŮ							OSTROV V SOU-OSTROVÍ ŌSUMI				ZN. RHENIA			PRAOBYVA-TEL ŠPANĚLSKA	MENŠÍ ŠELMA
							ALE (Z LATINY)				NEPODAJNĚ				
KÓD LET. SPOL. IRAN AIR			ZKRATKA PRO SLEČNU				SLEPIČÍ SLABIKA			HORKÝ NEALKOHOLICKÝ NÁPOJ					
			VIETNAM. VÁHOVÁ JEDNOTKA				ZÁKUSEK			SPZ OTTERNDORF (NĚMECKO)					
🎯	Tajenka (4. část) KÓD ŠALAMOUNOVÝCH OSTROVŮ														
DRUH LITERÁRNÍHO DÍLA									ALKEN						
KAMERUNSKÁ ŘEKA						SPZ BELFAST (V. BRITÁNIE)					ŠPANĚL. ŘEKA				

V tajence vyluštitě motto. Správné znění tajenky z říjnových DN: Slovem můžeš dát větší ránu než bičem. Výhru získávají: **Věra Lukašuková**, Vršanská uhelná; **Monika Jánošková**, Coal Services; **Petr Vala**, Sev.en EC. Vyluštěnou tajenku můžete zaslat na adresu: Vršanská uhelná a.s., redakce Důlní noviny, V. Řezáče 315, 434 67 Most nebo e-mailem: dulni.noviny@vuas.cz. Ze správných odpovědí vylosujeme tři výherce. Uveďte přesnou adresu pro případné doručení výhry.

VZPOMÍNKA



Dne 13. listopadu 2016 uběhlo již 10 let ode dne, kdy nás náhle opustil manžel, táta a děda **Jiří Holý z Jirkova**. Pracoval dlouhá léta jako mechanik trolejů na dole ČSA a Obránců míru v Komořanech. Dne 12. listopadu by mu bylo 79 let. Stále vzpomínají manželka Helena a synové Jirka a Petr s rodinami.

Raději dřina na hřišti než na báňské záchrance

Házenkářky mosteckých Černých andělů nejsou jen špičkové sportovkyně, čas od času se nebojí vzít na sebe i trochu jinou roli. V listopadu se děvčata vypravila na Hlavní báňskou záchranou stanici v Mostě a zavítala i mezi mostecké strážníky. U báňských záchranářů měly házenkářky šanci poznat a otestovat si, co všechno tato náročná profese obnáší. A než dřinu na báňské záchrance, raději se poperou o ligový titul, shodly se během prohlídky. Instruktoři u strážníků házenkářky zasvětili do sebeobrany. Vyzkoušely si, jak se bránit útočníkovi i zásah služebního psa.



U báňských záchranářů prokázala největší odvahu kapitánka Lucia Mikulčík, která si s dýchacím přístrojem vyzkoušela takzvanou dýmnicí, kde záchranáři trénují zásahy v reálných podmínkách.



Dominika Zachová usedla na kolo společně se záchranářem Petrem Zapletalem, aby změřili síly v zátěžových testech, které záchranáři musejí pravidelně absolvovat.



Petra Růčková, která u městské policie sama pracuje, se nebála obléknout oblek pro figuranta a nechat zaútočit služebního psa.



Markéta Jeřábková zkoušela odzbrojit násilníka s nožem.



Mosteckí strážníci ukázali házenkářkám, jak se bránit útočníkovi s pistolí. Foto: 5x (pim)